

RADA GMINY ŻABIA WOLA

WÓJT GMINY ŻABIA WOLA

Załącznik do uchwały Nr.....
Rady Gminy Żabia Wola z dnia.....
w sprawie uchwalenia „Wieloletniego Planu Inwestycyjnego
Gminy Żabia Wola do 2015 roku”

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY

GMINY ŻABIA WOLA

DO 2015 ROKU

powiat grodziski

województwo mazowieckie

Żabia Wola, grudzień 2007 rok

Radni Gminy Żabia Wola:

MIROŚLAW BIEGANOWSKI - Przewodniczący Rady Gminy	
WALDEMAR LEŚNIAK - Zastępca Przewodniczącego Rady Gminy	
ANDRZEJ AUGUŚCIK	ROMAN MAŁECKI
REGINA BADOWSKA	ROMAN OLCZAK
SEBASTIAN BĘZA	BARBARA SADOWSKA
EWA BARTCZAK	WACŁAW ŚWIDLICKI
ROMAN FILARCZYK	RYSZARD WISTER
JÓZEF FILIPOWICZ	MIROŚLAWA WODNICKA
STANISŁAW FOLWARSKI	

Wójt Gminy Żabia Wola - HALINA WAWRUCH

Sekretarz Gminy Żabia Wola - ZOFIA OWCZAREK

Skarbnik Gminy Żabia Wola - MARLENA GÓRNIIEWSKA

Sołectwa i Sołtysi:

Bartoszkówka - Małgorzata Świdlicka	Osowiec - Krystyna Majewska
Bienewiec - Małgorzata Majewska	Osowiec-Parcela - Stanisława Mamcarz
Bolesławek - Krzysztof Michałowski	Petrykozy - Mirosław Sadkowski
Bukówka - Alina Kliszczyńska	Pieńki Słubickie - Danuta Waclawek
Cieple - Jarek Wyszpolski	Pieńki Zarębskie - Beata Hettlinger-Lasota
Grzegorzewice - Anna Nazaruk	Piotrkowice - Sławomir Piernik
Grzymek - Ewa Centkowska	Sięstrzeń - Maria Sikorska
Huta Żabiowska - Hanna Bedyńska	Skuły - Izabela Ryłska
Jastrzębnik - Bogdan Mizia	Słubica A - Władysław Łyszkowski
Kaleń - Bożena Olszewska	Słubica B - Iwona Wiśniewska
Kaleń-Towarzystwo - Piotr Kotwiński	Słubica-Wieś - Mirosław Galiński
Lasek - Anna Rastawicka-Flis	Władysławów - Henryka Kornacka
Musuły - Jacek Jałowicki	Wycinki Osowskie - Janusz Wigier
Oddział - Jolanta Godlewska	Zaręby - Tadeusz Dobrzyń
Ojrzanów - Elena Niedźwiecka	Żabia Wola - Stefan Rusinowski
Ojrzanów-Towarzystwo - Bogdan Bęza	Żelechów - Roman Małeckie

Koordinacja i organizacja prac planistycznych: Referat Gospodarki Komunalnej i Inwestycji
Urzędu Gminy Żabia Wola

Konsultacja metodyczna i opracowanie dokumentu:

dr Jacek Sierak, dr Marek Ziółkowski, mgr Remigiusz Górniak - *Katedra Ekonomiki i Finansów
Samorządu Terytorialnego, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa*

Spis treści:

Wprowadzenie	4
Część I	
Podstawowe informacje o Gminie Żabia Wola	7
Część II	
Metodyka tworzenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Żabia Wola	10
1. Istota i cele Wieloletniego planu inwestycyjnego	10
2. Założenia i zasady tworzenia Wieloletniego planu inwestycyjnego	12
Część III	
Zgłoszone potrzeby inwestycyjne do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Żabia Wola	14
1. Lista zgłoszonych zadań	14
2. Kryteria kwalifikowania zadań	17
Część IV	
Analiza historyczna i prognoza budżetu Gminy Żabia Wola	19
1. Ocena sytuacji finansowej w latach 2003-2007	19
1.1. Dochody budżetowe	19
1.2. Wydatki budżetowe	26
1.3. Wynik finansowy	35
1.4. Zobowiązania dłużne	35
2. Scenariusze finansowania wydatków inwestycyjnych do 2018 roku	36
Zakończenie	43
Załącznik Nr 1:	
Lista zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w Gminie Żabia Wola do 2015 roku	44

Wprowadzenie

Systematyczna i konsekwentna realizacja ustaleń zawartych w STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ŻABIA WOLA DO 2020 ROKU w celu jak najlepszego - przy danych uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych - zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz tworzenia jak najlepszych warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego związana jest w dużej mierze z INWESTYCJAMI GMINNYMI. Podstawowym czynnikiem wpływającym na skalę i tempo działalności inwestycyjnej jest ograniczoność środków finansowych będących w dyspozycji Władz Gminy Żabia Wola (budżet). Ta sytuacja wymaga racjonalnego (optymalnego) podejmowania decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania na cele inwestycyjne.

Wydatki inwestycyjne budżetu Gminy Żabia Wola nie mogą być planowane w horyzoncie jednego roku budżetowego (jest to tzw. „planowanie od budżetu do budżetu”), lub też jednej kadencji władz gminy (jest to tzw. „planowanie kadencyjne”). Wydatki te muszą być programowane w dłuższej perspektywie czasowej, wykraczającej poza jedną kadencję władz samorządowych zwłaszcza, że wiele z nich cechuje się długoletnim cyklem i wysokimi kosztami realizacji. W tej sytuacji niezbędne jest sformułowanie długookresowej i skoordynowanej polityki inwestycyjnej gminy, której wyrazem jest WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY (zwany w skrócie WPI), jako merytorycznej podstawy do racjonalnego podejmowania decyzji, związanych z inicjowaniem i wdrażaniem w życie inwestycji gminnych w cyklu wieloletnim. WPI stanowi „pomost” pomiędzy celami rozwoju i zadaniami realizacyjnymi zawartymi w STRATEGII a corocznymi budżetami Gminy, a także stanowi podstawowy instrument koordynacji procesu planowania i realizacji inwestycji gminnych, przyczyniając się tym samym do poprawy efektywności wydatkowania środków publicznych (budżet). Innymi słowy, WPI ma charakter długookresowego programu określającego kierunki, dziedziny i priorytety inwestowania w gminie.

Zapotrzebowanie na inwestycje gminne w Gminie Żabia Wola jest ogromne i daleko przekracza dostępne na ten cel środki finansowe. Stąd też zestaw inwestycji zawarty w WPI jest wynikiem wyboru i kompromisu między zaspokajaniem potrzeb bieżących (wydatki bieżące) a zaspokajaniem przyszłych potrzeb mieszkańców (wydatki inwestycyjne), którego będą dokonywały Władze Gminy Żabia Wola.

Podstawowymi walorami takiego podejścia do procesów inwestycyjnych w Gminie Żabia Wola jest to, że:

- 1) redukuje ono w znacznym stopniu ryzyko w planowaniu i realizowaniu inwestycji gminnych,
- 2) stanowi szansę zarówno dla Władz Gminy, jak i pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych „oswojenia” się z działaniem w sytuacji niepewności oraz

nieprzewidywalności szeregu zjawisk i procesów tkwiących zarówno w otoczeniu, jak i wewnątrz Gminy, a mających negatywny wpływ na skalę, tempo, koszty i terminowość realizacji inwestycji gminnych,

- 3) stwarza takie warunki, które z uwzględnieniem wymagań zmieniającego się otoczenia ułatwiają przełamywanie barier rozwojowych, wykrywanych w toku diagnozy obecnego poziomu rozwoju Gminy,
- 4) umożliwia partnerską współpracę Władz Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz przedsiębiorcami przy planowaniu i realizowaniu różnorodnych przedsięwzięć inwestycyjnych,
- 5) ułatwia profesjonalne przygotowanie wniosków inwestycyjnych przy ubieganiu się o kredyty bankowe (preferencyjne i komercyjne) oraz o współfinansowanie zadań inwestycyjnych z funduszy pomocowych Unii Europejskiej, zgodnie w wymogami formalnymi i merytorycznymi.

Biorąc powyższe pod uwagę, niniejszy dokument pt. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY ŻABIA WOLA DO 2015 ROKU wskazuje priorytetowe kierunki i sposoby wydatkowania części środków budżetowych - wydatków inwestycyjnych. Innymi słowy, WPI stanowi zbiór wyselekcjonowanych, ocenionych i zaakceptowanych do realizacji - przez Władze Gminy Żabia Wola - gminnych zadań (projektów) inwestycyjnych w przyjętym horyzoncie czasu. Skuteczna realizacja jego ustaleń będzie oparta o trzy zasady:

ZASADA 1 - racjonalnego gospodarowania polegająca na „maksymalizacji efektów z wydatkowanych nakładów lub minimalizacji nakładów na uzyskanie założonych efektów”. Jest to także zgodne z zapisem art. 35 Ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że „wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, umożliwiającą terminową realizację zadań publicznych oraz w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań”.

ZASADA 2 - zrównoważonego rozwoju, czyli „uznawanie nadrzędności wymogów ekologicznych w stosunku do procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni gminy”. Innymi słowy, dalszy rozwój gminy nie może dokonywać się „kosztem” środowiska przyrodniczego, a więc musi respektować oszczędną produkcję i konsumpcję oraz gospodarkę terenami, a także uwzględniać przyszłościowe konsekwencje ekologiczne podejmowanych dzisiaj decyzji. Zachowanie istniejących zasobów ekologicznych oraz dobry stan czystości środowiska przyrodniczego jest jednym z podstawowych warunków podnoszenia jakości życia mieszkańców gminy. Takie postępowanie jest zgodne z zapisami Konstytucji RP i innych ustaw oraz wymogami Unii Europejskiej.

ZASADA 3 - partycypacji społecznej, czyli „uspołecznienie procesu zarządzania rozwojem gminy”. Chodzi tu o włączanie, w prace planistyczne i realizacyjne dotyczące dalszego rozwoju gminy, jak najszerszego grona mieszkańców i reprezentantów społeczności lokalnej (organizacje pozarządowe) oraz lokalnych przedsiębiorców.

Zapisy niniejszego dokumentu pt. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY ŻABIA WOLA DO 2015 ROKU są spójne z zapisami:

- STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ŻABIA WOLA DO 2020 ROKU,
- kierunkami, celami i priorytetami działania zawartymi w dokumentach strategicznych i programowych opracowanych na szczeblu:

Krajowym:
Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015
Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności) - dokument określa cele, priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych, tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty Europejskiej na lata 2007-2013
Województwa mazowieckiego:
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 roku (aktualizacja)
Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013
Powiatu grodziskiego
Strategia Rozwoju Powiatu Grodziskiego na lata 2004-2013

Umożliwia to, z punktu widzenia formalnego, ubieganie się Gminy Żabia Wola o dofinansowanie przewidzianych do realizacji zadań (projektów) inwestycyjnych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w latach 2007-2013.

Ponadto, wykorzystano ustalenia następujących dokumentów gminnych:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Żabia Wola,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żabia Wola,
- Program Ochrony Środowiska Gminy Żabia Wola,
- Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Żabia Wola,
- Program Promocji i Ochrony Zdrowia na lata 2006-2010 „Zdrowa Gmina”.

Część I

Podstawowe informacje o Gminie Żabia Wola

Gmina Żabia Wola położona jest w zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie grodziskim, w odległości 30 km od Warszawy, przy trasie krajowej Nr 8 wiodącej w kierunku Wrocławia i Katowic, tzw. trasa katowicka. Graniczy z gminami: Nadarzyn, Radziejowice, Mszczonów, Tarczyn, Pniewy i Grodzisk Mazowiecki. Ogólna powierzchnia Gminy wynosi 10 561 ha, z czego użytki rolne stanowią 7135 ha, czyli 67,6% (faktycznie użytkowane w produkcji rolniczej stanowią ok. 30%), zaś lasy i grunty leśne (22,4%). Na terenie Gminy znajduje się 41 wsi podzielonych na 32 sołectwa.

Obszar Gminy Żabia Wola, mimo rolniczych tradycji, charakteryzuje się niską przydatnością do celów wysokotowarowej produkcji rolnej, bowiem przeważają grunty o niskiej bonitacji gleb i małe obszarowo gospodarstwa rolne. Obecnie ok. 70% gospodarstw domowych zalicza się do gospodarstw rolnych, ale jednocześnie tylko dla 7% ogółu z nich praca w rolnictwie stanowi główne źródło utrzymania. Stąd też, rolnictwo traci swoje dotychczasowe znaczenie na rzecz szybko rozwijających się funkcji mieszkaniowych i gospodarczych. Jest ona bowiem postrzegana jako atrakcyjne miejsce do zamieszkania, ze względu na walory przyrodnicze, przystępne ceny gruntów budowlanych i relatywnie dobre skomunikowanie z Warszawą i innymi sąsiednimi miastami (miejsca pracy) oraz prowadzenia działalności gospodarczej, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej Nr 8 (szybki wzrost liczby podmiotów gospodarczych). Gmina posiada też wieloletnie tradycje osadnictwa rekreacyjnego (letniskowego), jednak obserwuje się obecnie silną presję właścicieli na przekształcanie ich w działki budowlane (domy mieszkalne całoroczne). Posiada też atrakcyjne tereny inwestycyjne (ok. 140 ha) położone w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej Nr 8 w miejscowościach: Sierzeń, Przeszkoda, Żabia Wola, Nowa i Stara Bukówka, Oddział, Słubice. Na tych terenach można lokalizować obiekty produkcyjne, składowo-magazynowe, obiekty biurowe oraz bazy i zaplecza techniczne, których uciążliwość dla mieszkańców i środowiska przyrodniczego nie wykracza poza granice działki. Obsługa tych terenów odbywać się będzie poprzez układ dróg zbiorczych z dostępnością do drogi krajowej Nr 8 za pośrednictwem bezkolizyjnych węzłów komunikacyjnych: wiaduktów, przejazdów gospodarczych, kładek dla pieszych, zgodnie z koncepcją przystosowania tej drogi do parametrów drogi ekspresowej.

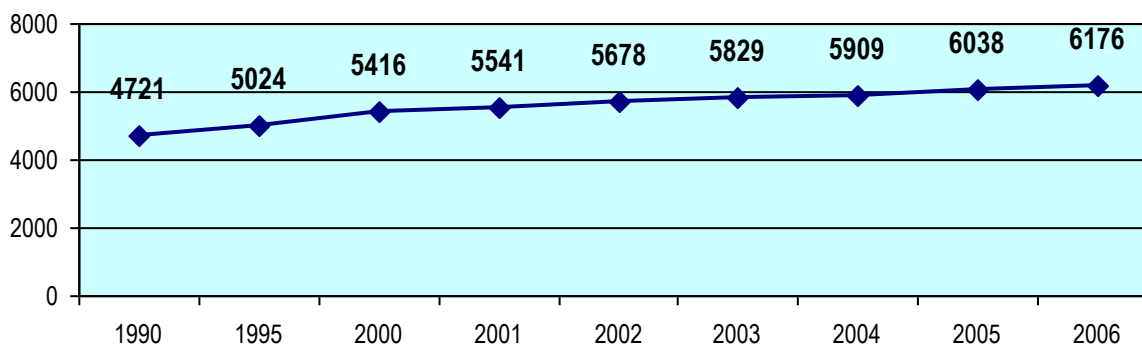
Tym przemianom struktury funkcjonalnej towarzyszą aktywne działania Władz Gminy Żabia Wola na rzecz poprawy stanu wyposażenia w urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej oraz społecznej, które przyczyniają się do podnoszenia atrakcyjności lokalizacyjnej dla nowych mieszkańców i przedsiębiorców. Gmina aktywnie poszukuje dodatkowych środków finansowych na realizację inwestycji infrastrukturalnych, w tym

przede wszystkim z funduszy pomocowych Unii Europejskiej. Skorzystała już z funduszy przedakcesyjnych i strukturalnych, a obecnie czyni starania o pozyskanie kolejnych środków z funduszy strukturalnych w latach 2007-2013. Gmina posiada jeszcze jeden atut, jakim jest aktualny Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, uchwalony przez Radę Gminy w 2000 roku.

W ostatnich kilkunastu latach notuje się na terenie Gminy Żabia Wola stały wzrost liczby mieszkańców, który jest przede wszystkim wynikiem migracji ludności na jej teren.

Zmiany liczby ludności w Gminie Żabia Wola w latach 1990-2006

Źródło: na podstawie danych UG Żabia Wola

W latach 1990-2006 liczba ludności Gminy Żabia Wola wzrosła z 4721 do 6176, czyli o 1455 osób, tj. o 30,8%. Na dzień 31 lipca 2007 roku liczba ludności wynosiła 6249, w tym 3145 kobiet i 3104 mężczyzn.

Gmina Żabia Wola stanowi obszar o dobrze zachowanym i mało przekształconym środowisku przyrodniczym zachowującym zdolność utrzymania równowagi biologicznej. Lasy i grunty leśne zajmują ponad 1/5 ogólnej powierzchni Gminy. Na powierzchni 317 ha wydzielony został rezerwat leśny „Skulski Las”. Ochroną objęto kompleks lasów liściastych, łęgowych oraz wyspowo występujący buk poza granicami zasięgu zwartego. Wydzielony został również rezerwat pod nazwą „Skulskie Dęby” o powierzchni 30,07 ha. Ochrona objęto 200-letni starodrzew dębowy naturalnego pochodzenia. Występuje różnorodność flory i fauny, a także gatunki chronione i rzadko spotykane (rzęsorek rzeczek i szczeżuja płaszczona) ginące i zagrożone. Gmina posiada bogate zasoby wód powierzchniowych. Mają tu swój początek rzeki: Utrata sklasyfikowana w III klasie czystości i rzeka Pisia Gągolina sklasyfikowana w I klasie czystości. Przez teren Gminy przepływają także rzeki: Mrowna (III klasa czystości), Pisia Tuczna (wody pozaklasowe), Rokitnica Stara (wody pozaklasowe). Rzeki te płyną w naturalnych warunkach i posiadają ogromne zdolności samooczyszczania. Doliny rzeczne z przyległymi lasami tworzą korytarze ekologiczne o znaczeniu ponadlokalnym i nie powinny być przegradzane i zabudowywane. Brak jest naturalnych dużych zbiorników wodnych. Na terenie Gminy występują zespoły zieleni parkowej o

charakterze zabytkowym w miejscowości: Grzmiąca, Osowiec, Ojrzanów, Petrykozy, Ojcówek-Grzymek, Żabia Wola, Grzegorzewice.

W ostatnich latach w Gminie Żabia Wola notuje się znaczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Według stanu na dzień 31 lipca 2007 roku w ewidencji Urzędu Gminy zarejestrowanych było 522 podmioty gospodarcze, co w porównaniu do 2002 roku oznacza wzrost o 11%. Do ważniejszych podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy zalicza się: Jokey Polska Sp. z o.o., Baltom Sp. z o.o., Jan-Bud Spółka Jawna, Bada Pak Spółka Jawna, Finco Stal Serwis Sp. z o.o., Interpegro-Farm Sp. z o.o., Uni Veg Poland Sp. z o.o., Finco Stal Profil Sp. z o.o., Finco Stal Sp. z o.o., Pegrodetal - Holding Sp. z o.o., Inco Veritas S.A., Zakład Przetwórstwa Tworzyw sztucznych Quiz Sp. z o.o., R&M Plettac Serwis Sp. z o.o., Zewita Sp. z o.o., HB Sp. z o.o., Wild Szymbark Sp. z o.o., Toyka Poland Sp. z o.o., Intern Tap Stanisław Suchecki, Petroland Radosław Głogowski, WIM Stanisław Nitecki, CANPOL Sp. z o.o., TOPSIL Sp. z o.o., TECHNI ART. Sp. z o.o., BSL TRUCK, Shell Sp. z o.o. W ostatnich latach gwałtownie zmniejsza się powierzchnia gruntów wykorzystywanych rolniczo. Jest to spowodowane niską opłacalnością produkcji rolnej na glebach o niskich klasach bonitacyjnych. Część z tych gruntów uzyskała wyłączenie z produkcji rolnej i zgodnie z Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Gminy Żabia Wola może być wykorzystywana na cele budownictwa mieszkaniowego, inwestycji produkcyjnych i usługowych. Inne nie uprawiane nie mogły uzyskać zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze ze względu na brak infrastruktury technicznej.

Część II

Metodyka tworzenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Żabia Wola

1. Istota i cele wieloletniego planu inwestycyjnego

Systematyczna i konsekwentna realizacja ustaleń zawartych w STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ŻABIA WOLA DO 2020 ROKU w celu jak najlepszego (przy danych uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych) zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz tworzenia jak najlepszych warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego, a także wzrostu rangi Gminy w otoczeniu związana jest w dużej mierze z INWESTYCJAMI GMINNYMI w sferze: infrastruktury społecznej i technicznej, zagospodarowania przestrzennego, ochrony walorów i zasobów oraz poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Podstawowym czynnikiem wpływającym na skalę i tempo możliwości zaspokajania potrzeb społecznych oraz gospodarczych jest ograniczoność środków finansowych będących w dyspozycji Władz Gminy Żabia Wola (budżet). Ta sytuacja wymaga racjonalnego (optymalnego) podejmowania decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania na cele inwestycyjne.

Wydatki inwestycyjne budżetu Gminy Żabia Wola nie mogą być planowane wyłącznie w horyzoncie jednego roku budżetowego, czy też jednej kadencji władz samorządowych (jest to tzw. „planowanie od budżetu do budżetu” lub „planowanie kadencyjne”)¹. Ponadto, inwestycje komunalne, a zwłaszcza w sferze infrastruktury technicznej charakteryzują się z reguły wieloletnim cyklem realizacji i dużą kapitałochłonnością, co powoduje konieczność ich uporządkowania i koordynacji nie tylko w skali jednego roku budżetowego, czy też jednej kadencji, ale i wieloletniej. Stąd też, wydatki inwestycyjne Gminy Żabia Wola muszą być programowane w dłuższym horyzoncie czasu. Tylko taki sposób postępowania prowadzi do ich oszczędnego i efektywnego wydatkowania z zastosowaniem zasad racjonalnego gospodarowania. Dla racjonalnego wykorzystania środków publicznych ważne są odpowiedzi na następujące trzy pytania:

- ile środków inwestycyjnych może być wydatkowane?,
- jaki jest cel wydatkowania tych środków?

¹ Jak pokazuje polska praktyka, prowadzi to w wielu gminach do nadmiernej rozbudowy frontu inwestycyjnego, wydłużenia cyklu inwestycyjnego poszczególnych przedsięwzięć. W konsekwencji powoduje to wzrost ogólnych wydatków inwestycyjnych, a także przesunięcie w czasie korzyści dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych z tytułu oddania do użytku danej inwestycji. Towarzyszy temu z reguły nadmierne - w stosunku do potencjału finansowego - zadłużanie się, co skutkować będzie w przyszłości ograniczeniem wielkości środków przeznaczanych na inwestycje komunalne.

- jak środki te są wydatkowane?
Biorąc powyższe pod uwagę, WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY ŻABIA WOLA DO 2015 ROKU będzie spełniał bardzo ważną rolę dla Wójta i Rady Gminy między innymi jako:
- ułatwienie podejmowania bieżących decyzji w zgodności z długookresowymi celami rozwoju Gminy, zapisanymi w STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ŻABIA WOLA DO 2020 ROKU,
- formalny mechanizm podejmowania decyzji o skali i tempie realizacji inwestycji gminnych,
- narzędzie racjonalnego zarządzania finansami Gminy, zwłaszcza środkami inwestycyjnymi - optymalne wykorzystanie ograniczonych środków publicznych,
- mechanizm (instrument) koordynujący wszelkie działania poszczególnych jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy, związane z przygotowaniem oraz przebiegiem procesu inwestycyjnego,
- merytoryczna podstawa do ubiegania się o środki pomocowe z Unii Europejskiej (fundusze strukturalne),
- podstawa do ubiegania się o kredyty preferencyjne i komercyjne w bankach, a także emisji obligacji komunalnych z przeznaczeniem na realizację konkretnych zadań inwestycyjnych,
- podstawa do negocjacji z prywatnymi inwestorami w sprawie zaangażowania ich kapitału w realizację konkretnych inwestycji komunalnych (są to tzw. przedsięwzięcia publiczno-prywatne - PPP),
- merytoryczna podstawa do opracowywania wieloletnich programów inwestycyjnych, zgodnie z zapisami art. 166 Ustawy o finansach publicznych.

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY ŻABIA WOLA DO 2015 ROKU stanowi także istotne źródło informacji dla mieszkańców, organizacji pozarządowych, istniejących podmiotów gospodarczych i potencjalnych inwestorów o planowanych inwestycjach gminnych (rodzaj, koszt, termin realizacji i miejsce lokalizacji).

Zapotrzebowanie na inwestycje w Gminie jest ogromne i daleko przekracza dostępne na ten cel środki finansowe (budżet). Ustalenia WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY ŻABIA WOLA do 2015 roku są więc wynikiem wyboru i kompromisu między zaspokajaniem potrzeb bieżących (wydatki bieżące) a zaspokajaniem przyszłych potrzeb mieszkańców (wydatki inwestycyjne), którego będą dokonywały Władze Gminy Żabia Wola w sprawie tego:

- jak duże środki finansowe przeznaczać na inwestycje? - jaki ma być udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu Gminy?
- jakie inwestycje gminne przedkładać nad inne? - jakie inwestycje mają priorytetowe znaczenie dla Gminy i jego mieszkańców? (na wszystkie pożądane inwestycje nie wystarczy pieniędzy),
- w jaki sposób finansować preferowane inwestycje? - jakie powinny być źródła finansowania inwestycji?

2. Założenia i zasady tworzenia wieloletniego planu inwestycyjnego

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY ŻABIA WOLA DO 2015 ROKU prezentuje w swej treści:

- całościowy plan inwestycji gminnych w okresie objętym planem oraz wielkość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację (ogólną i w rozbiciu na poszczególne zadania inwestycyjne),
- roczne plany realizacji inwestycji gminnych zawierające rzeczowy ich wykaz wraz z określoną wielkością środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

Ogólna kwota wszystkich środków finansowych przeznaczonych w danym roku budżetowym na realizację inwestycji gminnych określona została jako tzw. BUDŻET INWESTYCYJNY, w odróżnieniu od pozostałej części budżetu Gminy, która określana jest mianem budżetu operacyjnego. Budżet inwestycyjny stanowi podstawę dla konstruowania rocznego budżetu Gminy, a zwłaszcza rozmiarów wydatków inwestycyjnych.

Główną cechą WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY ŻABIA WOLA do 2015 roku jest odniesienie kosztów programu inwestycyjnego do zdolności jego sfinansowania zarówno ze źródeł wewnętrznych (własnych), jak i zewnętrznych (preferencyjne i komercyjne kredyty bankowe, środki z funduszy pomocowych Unii Europejskiej). Jednak podstawowym źródłem zabezpieczenia środków finansowych na realizację przyjętych w WPI - zadań inwestycyjnych będzie budżet Gminy. W tej sytuacji należy w sposób ciągły prognozować jego dochody i wydatki, aby mieć orientację w przewidywanych możliwościach sfinansowania zadań inwestycyjnych z własnych środków.

Biorąc powyższe pod uwagę WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY ŻABIA WOLA DO 2015 ROKU jest dokumentem, w którym przedstawiono:

- zbiorcze ujęcie kluczowych elementów polityki zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego Gminy oraz usług komunalnych w odniesieniu do inwestycji gminnych,
- priorytety inwestycyjne wynikające z ustaleń STRATEGII (cele rozwoju i zadania realizacyjne),
- odniesienie kosztu realizacji WPI do wszystkich środków finansowych, które mogą być przeznaczone na ujęte w tym planie zadania inwestycyjne (źródła wewnętrzne i zewnętrzne).

Tak więc, WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY ŻABIA WOLA DO 2015 ROKU to z formalnego punktu widzenia dokument, który przedstawia listę wybranych zadań (projektów) inwestycyjnych, planowanych do realizacji w perspektywie 2015 roku. Był on tworzony w oparciu o następujące zasady:

- WPI stanowi podstawowy instrument koordynacji wszystkich działań związanych z przygotowaniem i przebiegiem procesu inwestycyjnego,
- WPI został dostosowany do zasad planowania budżetu funduszy pomocowych Unii Europejskiej, który jest określany w cyklu siedmioletnim (obecny okres budżetowy obejmuje lata 2007-2013),

- WPI ma charakter planu „kroczącego”, tzn. będzie on modyfikowany corocznie poprzez korekty i uaktualnianie jego zapisów, przy jednoczesnym eliminowaniu minionego roku oraz uzupełnianiu o kolejny rok kalendarzowy,
 - WPI zawiera prognozę finansowania inwestycji gminnych do 2015 roku, która wskazuje optymalny poziom wydatków inwestycyjnych, a także optymalną wielkość zadłużenia budżetu Gminy, biorąc pod uwagę ograniczenia prawne i wpływ spłat zobowiązań dłużnych na przyszłe jej budżety,
 - WPI stanowi podstawę do corocznego tworzenia budżetu Gminy w części dotyczącej wydatków inwestycyjnych,
 - WPI zawiera zestaw priorytetowych inwestycji gminnych przewidzianych do realizacji.
- Proces sporządzania WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY ŻABIA WOLA DO 2015 ROKU stanowił logiczną sekwencję działań, które po ustaleniu formalnych i organizacyjnych ram procesu jego opracowywania, miały na celu:
- zgłoszenie wniosków inwestycyjnych - zadania (projekty) inwestycyjne zostały zgłoszone przez Wójta i Radnych Gminy, Sołtysów i Rady Sołeckie, poszczególne komórki Urzędu Gminy, gminne jednostki organizacyjne,
 - szczegółową charakterystykę inwestycji gminnych oraz analizę i ocenę ich znaczenia dla dalszego rozwoju Gminy Żabia Wola,
 - stworzenie listy priorytetowych inwestycji gminnych, przewidzianych do realizacji do 2015 roku.

Część III

Zgłoszone potrzeby inwestycyjne do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Żabia Wola

1. Lista zgłoszonych zadań inwestycyjnych

Poniżej przedstawiono zestawienie potrzeb inwestycyjnych zgłoszonych - poprzez wypełnienie stosownych formularzy i ich przekazanie do Urzędu Gminy Żabia Wola - przez Radnych, Wójta Gminy, Sołtysów i Rady Sołectkie, pracowników Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych. Uwzględniono także zadania inwestycyjne zawarte w Załączniku Nr 1 do Uchwały Nr 48/IX/2007 Rady Gminy Żabia Wola z dnia 26 lipca 2007 roku w sprawie programów operacyjnych, o których mówi art. 3, ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych.

Kompleksowe uregulowanie zaopatrzenia w wodę - budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Żabia Wola i ujęcia wody w Musulach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Całkowita wartość zadania - 3 000 000 zł, w tym: EFRR - 2 550 000 zł, wkład własny gminy - 450 000 zł

Racjonalna gospodarka wodą w aspekcie społeczno-gospodarczego rozwoju gmin Mazowsza Zachodniego - rozbudowa oczyszczalni ścieków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Całkowita wartość zadania 1 500 000 zł, w tym: EFRR - 1 275 000 zł, wkład własny gminy - 225 000 zł

Racjonalna gospodarka wodą w aspekcie społeczno-gospodarczego rozwoju gmin Mazowsza Zachodniego - budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Całkowita wartość zadania 15 000 000 zł, w tym: EFRR - 12 750 000 zł, wkład własny gminy - 2 250 000 zł

Budowa oczyszczalni ścieków w Żabiej Woli oraz kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Żabia Wola, Huta Żabiowska, Józefina, Osowiec, Wycinki Osowskie - transza I i II - inwestycja przeznaczona do współfinansowania z Funduszu Spójności. Całkowita wartość zadania 26 465 131 zł, w tym: Fundusz Spójności - 9 521 821 zł, wkład własny gminy - 16 943 310 zł

Rozwój infrastruktury drogowej, przyjaznego transportu, poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego sieci drogowej Gminy Żabia Wola w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Całkowita wartość zadania 8 000 000 zł, w tym EFRR - 6 800 000 zł, wkład własny gminy - 1 200 000 zł

Równy start do edukacji - budowa przedszkola gminnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Całkowita wartość zadania - 2 500 000 zł, w tym udział EFRR
Gminne Centrum Zdrowia - modernizacja istniejącego obiektu ochrony zdrowia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Całkowita wartość zadania - 500 000 zł, w tym udział EFRR
Rozbudowa infrastruktury turystycznej i sportowej oraz udostępnienie walorów dziedzictwa kulturowego i naturalnego na terenie Gminy Żabia Wola w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Całkowita wartość zadania - 3 000 000 zł, w tym udział EFRR
Rozwój infrastruktury teleinformacyjnej Gminy Żabia Wola w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Całkowita wartość zadania - 220 000 zł, w tym udział EFRR
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Żelechów ulice: Topolowa, Sasanki, Gościnnia
Budowa oczyszczalni ścieków na terenie sołectwa Jastrzębnik, podłączenie do gminnej sieci kanalizacyjnej
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Żelechów
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Żelechów (dla terenów nie objętych kanalizacją)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Grzegorzewice
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Bieniewiec
Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Bieniewiec
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach: Huta Żabiowska i Józefina
Modernizacja drogi w miejscowości Żelechów na ulicach: Topolowa - Jesionowa
Modernizacja drogi w miejscowości Żelechów na ulicach: Krakowiańska i Nad Lasem
Uzupełnienie oświetlenia w miejscowości Żelechów (ulica Chełmońskiego)
Budowa zatoki autobusowej w miejscowości Żelechów (ul. Chełmońskiego)
Modernizacja drogi w miejscowości Grzegorzewice na odcinku: Skuły - Grzegorzewice (ulica Pałacowa) wraz z budową pobocza lub chodnika
Budowa i modernizacja dróg w miejscowości Jastrzębnik na ulicach: Mazowieckie Pola - Pszeniczna - Ziołowa (1,9 km)

Budowa i modernizacja dróg w miejscowości Jastrzębnik na ulicach: Ziołowa - Pszeniczna - Skrajna - Jastrzębska (2,1 km)
Budowa i modernizacja drogi w miejscowości Jastrzębnik na ulicy Majowej (0,5 km)
Modernizacja drogi w miejscowości Pieńki Zarębskie na odcinku: Kaleń - Zaręby
Modernizacja drogi w miejscowości Pieńki Słubickie
Budowa oświetlenia w miejscowości Pieńki Słubickie (ulica Wiewiórki)
Modernizacja drogi w miejscowości Bartoszkówka (ulica Strażacka)
Budowa oświetlenia w miejscowości Bartoszkówka (ulica Starażacka)
Modernizacja drogi w miejscowości Bolesławek na odcinku: Skuły - Bolesławek - Słubica (ulice: Północna, Nad Potokiem, Małej Łąki, Słowina) wraz z budową chodnika
Budowa progów zwalniających w miejscowości Huta Żabiowska na ulicy Głównej
Budowa drogi w miejscowości Bieniewiec
Modernizacja oświetlenia ulic na terenie gminy Żabia Wola
Budowa boiska sportowego przy Szkole Podstawowej w Żelechowie
Utworzenie przedszkola przy Szkole Podstawowej w miejscowości Skuły lub w starym osrodku ZOZ w miejscowości Bartoszkówka
Budowa gminnego przedszkola i żłobka
Budowa gminnego Domu Opieki
Powstanie świetlicy środowiskowej w miejscowości Żabia Wola (budynek Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej)
Budowa boisk osiedlowych, ognisk dla dzieci i dorosłych oraz plac zabaw dla dzieci na terenie gminy Żabia Wola
Budowa placu zabaw dla dzieci, boiska do koszykówki oraz siatkówki w miejscowości Grzegorzewice
Budowa boiska sportowego w miejscowości Grzegorzewice
Gazyfikacja części miejscowości Żelechów
Założenie Internetu w miejscowości Żelechów
Założenie linii telefonicznej i Internetu w miejscowościach: Huta Żabiowska i Józefina

Modernizacja linii energetycznej (wzmocnienie mocy transformatorów) na terenie sołectwa Jastrzębnik
Dostosowanie istniejących linii przesyłowych do zwiększającej się liczby gospodarstw na terenie sołectwa Jastrzębnik
Budowa sieci gazowej na terenie sołectwa Jastrzębnik

2. Kryteria kwalifikowania zadań

Przy podejmowaniu decyzji dotyczących umieszczenia zgłoszonych zadań inwestycyjnych w WIELOLETNIM PLANIE INWESTYCYJNYM GMINY ŻABIA WOLA DO 2015 ROKU preferencje miały te inwestycje gminne, które spełniały następujące kryteria:

- są zgodne z celami strategicznymi i operacyjnymi zawartymi w STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ŻABIA WOLA DO 2020 ROKU,
- generują największe korzyści dla mieszkańców i ich warunków zamieszkania,
- zapewnią ochronę zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz poprawę jego stanu - zgodnie z Dyrektywami Unii Europejskiej,
- sprzyjają podnoszeniu atrakcyjności lokalizacyjnej Gminy dla nowych inwestorów i mieszkańców,
- są przygotowane do realizacji pod względem formalno-prawnym i projektowo-technicznym,
- są inwestycjami kontynuowanymi.
- dają realne podstawy do ubiegania się o środki pomocowe z Unii Europejskiej - zestaw takich inwestycji zawiera Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 48/IX/2007 Rady Gminy Żabia Wola z dnia 26 lipca 2007 roku oraz preferencyjne kredyty bankowe.

W wyniku analizy i oceny zgłoszonych wniosków inwestycyjnych oraz zastosowania wyżej wymienionych kryteriów doboru zadań sporządzono listę inwestycji gminnych przewidzianych do realizacji w WIELOLETNIM PLANIE INWESTYCYJNYM GMINY ŻABIA WOLA DO 2015 ROKU.

Głównym czynnikiem ograniczającym możliwości inwestycyjne Gminy Żabia Wola jest jej budżet i wynikająca stąd wielkość wydatków inwestycyjnych oraz możliwości zaciągania zobowiązań dłużnych i korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej. Stąd też, istotnym uwarunkowaniem skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY ŻABIA WOLA DO 2015 ROKU jest prowadzenie - w kolejnych latach - przez Władze PRORAZWOJOWEJ POLITYKI FINANSOWEJ, polegającej na zwiększaniu udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetu Gminy - mając oczywiście na względzie istniejące uwarunkowania zewnętrzne (szanse i zagrożenia, tkwiące w jej otoczeniu) oraz wewnętrzne (silne i słabe strony Gminy). Polityka ta winna zmierzać w pierwszym rzędzie do długookresowej:

- maksymalizacji dochodów własnych,
- racjonalizacji wydatków bieżących,

- poprawy efektywności wykorzystania własnych środków finansowych przeznaczanych na inwestycje gminne.

Dzięki takim działaniom będzie można maksymalizować, w kolejnych latach, wielkość środków finansowych przeznaczanych na inwestycje gminne.

Głównym czynnikiem MAKSYMALIZACJI DOCHODÓW WŁASNYCH jest przede wszystkim rozwój gospodarczy i osadnictwa, tworzący bazę dochodową zarówno dla mieszkańców, jak i budżetu Gminy. Z kolei, RACJONALIZACJA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH powinna zmierzać do minimalizacji kosztów zaspokajania potrzeb publicznych należących do zadań Gminy, przy zachowaniu określonego standardu świadczonych usług. Wymaga to prowadzenia stałego monitoringu bieżących kosztów utrzymania określonych obiektów, urządzeń i świadczenia usług. Natomiast POPRAWA EFEKTYWNOŚCI WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW INWESTYCYJNYCH wymaga konsekwentnego stosowania zasady racjonalności, tj. „maksymalizacji efektów z wydatkowanych nakładów lub minimalizacji nakładów na uzyskanie założonego efektu”. Możliwość stosowania tej zasady występuje we wszystkich fazach procesu inwestycyjnego poczynając od koncepcji projektu inwestycyjnego poprzez jego przygotowanie, a następnie realizację. Najważniejszą sprawą jest maksymalne skracanie czasu procesu inwestycyjnego, zgodnie z zasadą „czas to pieniądz”, co wymaga precyzyjnego jego zaplanowania. Ponadto, nie należy zbytnio rozbudowywać „frontu inwestycyjnego”, bowiem grozi to wydłużeniem się czasu trwania inwestycji, a w konsekwencji wzrostem ogólnych kosztów inwestycji.

Znaczne potencjalne możliwości zwiększenia środków finansowych na inwestycje gminne istnieją poprzez szersze korzystanie z zewnętrznych źródeł finansowania, a zwłaszcza: kredytów preferencyjnych na inwestycje proekologiczne, kredytów zwykłych (komercyjnych) oraz środków pomocowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz podejmowania wspólnych przedsięwzięć publiczno-prywatnych (tzw. PPP).

Biorąc powyższe pod uwagę sformułowano listę zadań inwestycyjnych planowanych (przewidzianych) do realizacji w Gminie Żabia Wola do 2015 roku - **ZAŁĄCZNIK NR 1**. Przyjęto zasadę, że ta lista stanowić będzie podstawę do:

- tworzenia corocznych budżetów Gminy Żabia Wola, w części dotyczącej wydatków inwestycyjnych,
- ubiegania się o środki pomocowe Unii Europejskiej na współfinansowanie zadań gminnych.

Część IV

Analiza historyczna i prognoza budżetu Gminy Żabia Wola do 2018 roku

1. Ocena sytuacji finansowej w latach 2003-2007

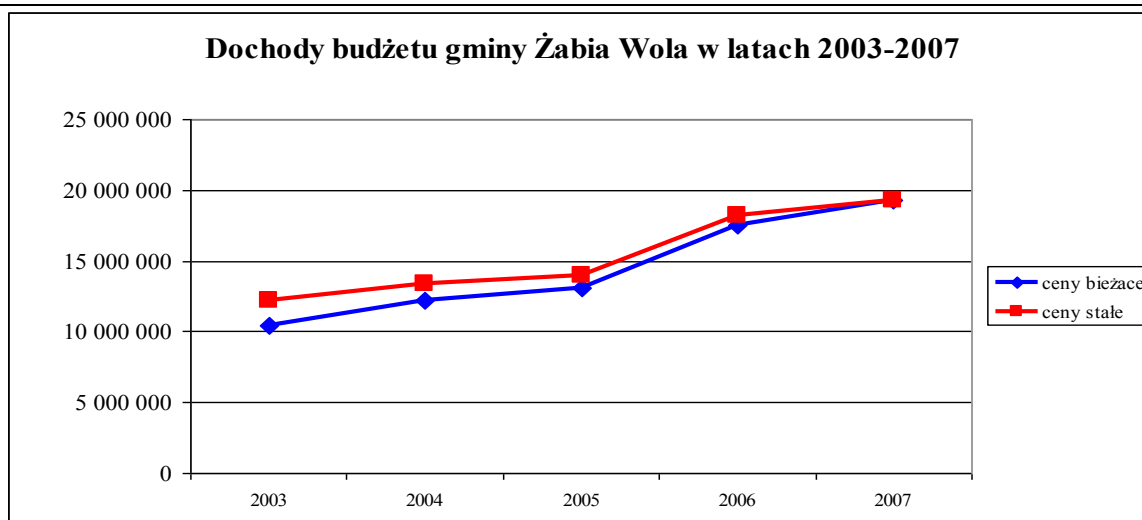
1.1. Dochody budżetowe

W latach 2003–2007² dochody budżetu Gminy Żabia Wola wzrosły nominalnie z 10.411,0 tys. zł. do 19.243,5 tys. zł. Ich realna wartość (liczona w cenach stałych 2007 roku) zwiększyła się 12.222,6 tys. zł w 2003 roku do 19.243,5 tys. zł mln zł w 2007 roku (plan), czyli wzrost wyniósł 57,4 proc. W kolejnych latach miał miejsce stopniowy, dość równomierny przyrost poziomu dochodów, ze znaczącym przyrostem ich wartości począwszy od 2006r. Należy jednak zwrócić uwagę, że w 2007 r. dochody budżetu gminy osiągnęły najwyższy poziom w całym analizowanym okresie. Zestawienie dochodów budżetu Gminy Żabia Wola w cenach bieżących i stałych, z wyszczególnieniem ich głównych źródeł dla lat 2003-2007, przedstawiono w poniższym zestawieniu:

Wyszczególnienie	2003		2004		2005		2006		2007 ceny bieżące i stałe	Dynamika 2007/2003 2003=100 ceny stałe
	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe		
Dochody własne	4 799 843	5 635 016	5 769 943	6 352 707	6 207 344	6 629 443	6 823 414	7 096 351	6 588 058	116,91
Udziały w podatkach dochod. budżetu państwa	1 394 876	1 637 584	2 081 047	2 291 233	2 112 496	2 256 146	3 269 421	3 400 198	3 789 338	231,40
Subwencja ogólna	2 838 869	3 332 832	3 135 755	3 452 466	3 376 319	3 605 909	3 758 914	3 909 271	3 899 769	117,01
Dotacje	666 439	782 399	1 134 907	1 249 533	1 818 194	1 941 831	3 315 246	3 447 856	4 521 174	577,86
Dotacje UE	711 006	834 721	73 656	81 095	480 273	512 932	351 575	365 638	445 150	53,33
RAZEM DOCHODY	10 411 033	12 222 553	12 195 308	13 427 034	13 994 626	14 946 260	17 518 570	18 219 313	19 243 489	157,44

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola za odpowiednie lata.

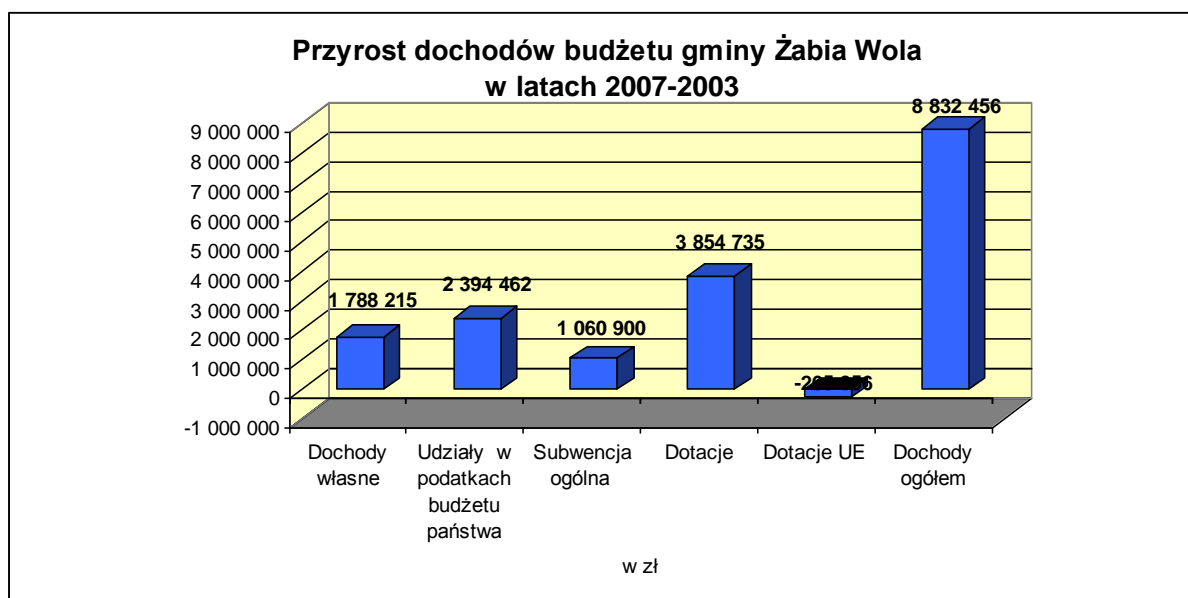
² Dla 2007r. wykorzystano planowane wykonanie budżetu - październik 2007. Dotyczy to całego opracowania.

Źródło: Rysunek własny na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że przyrost dochodów budżetowych skrajnych lat badanego okresu - w łącznej kwocie 15,9 mln zł wynikał ze zwiększenia :

- wpływów z podatków wspólnych z budżetem państwa (PIT i CIT) (częściowo wskutek zmiany ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego) - o 2,4 mln zł;
- wzrostu lokalnych dochodów własnych – 1,79 mln zł;
- subwencji ogólnej – 1,1 mln zł;
- dotacji – 3,9 mln zł.

Źródło: rysunek własny na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

Pozytywnym aspektem jest zanotowany przyrost dochodów własnych – w postaci podatków lokalnych oraz udziałów w podatkach budżetu państwa.

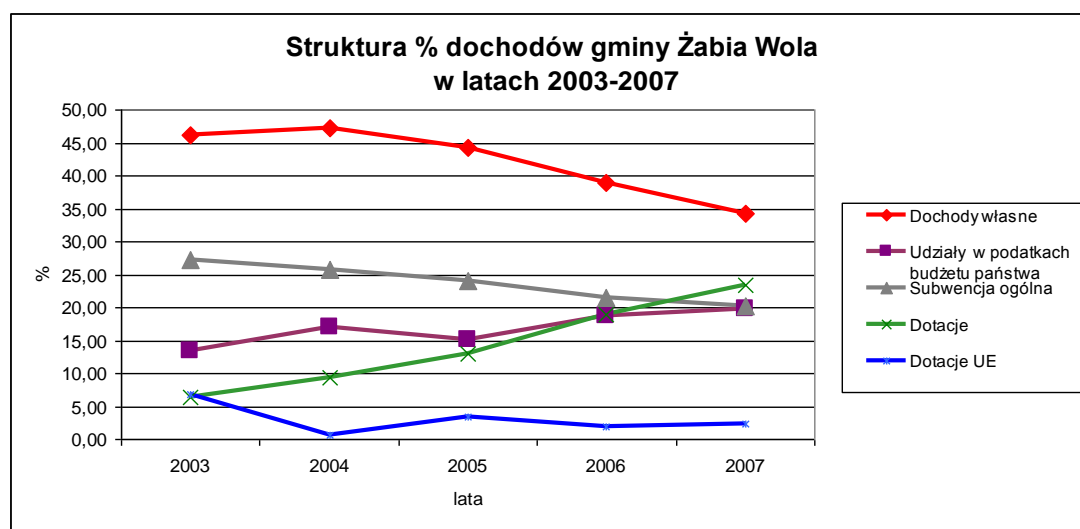
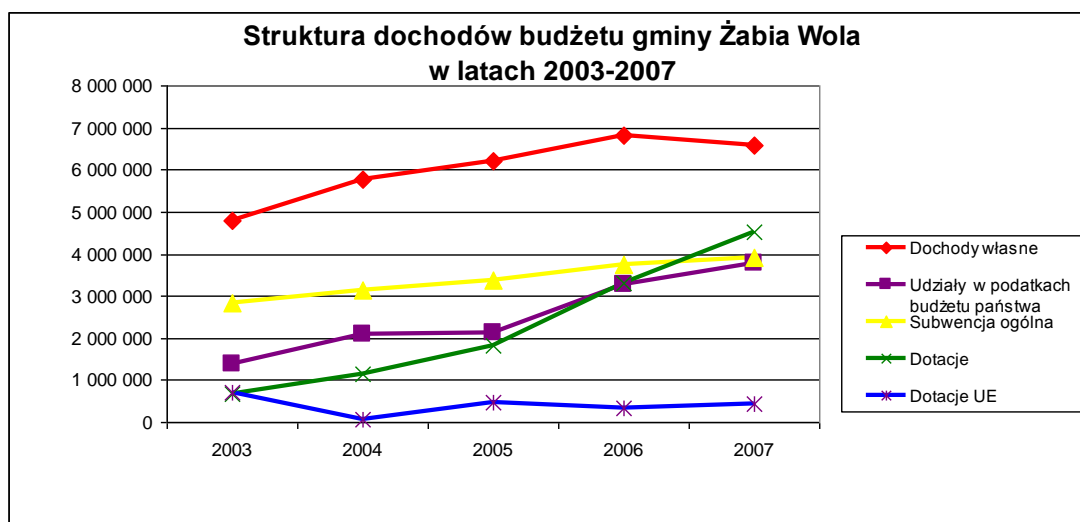
Struktura dochodów

Dane liczbowe obrazujące zmiany struktury poszczególnych źródeł dochodów w budżecie Gminy Żabia Wola w latach 2003-2007 przedstawiono w poniższym zestawieniu, zilustrowanym rysunkiem.

Struktura dochodów budżetu Gminy Żabia Wola 2003-2007 (w %)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007	2007-2003
Dochody własne	46,10	47,31	44,36	38,95	34,24	-11,87
Udziały w podatkach budżetu państwa	13,40	17,06	15,10	18,66	19,69	6,29
Subwencja ogólna	27,27	25,71	24,13	21,46	20,27	-7,00
Dotacje	6,40	9,31	12,99	18,92	23,49	17,09
Dotacje UE	6,83	0,60	3,43	2,01	2,31	
Dochody ogółem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

Źródło: rysunek własny na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

Analizy historyczne wielkości i dynamiki zmian dochodów budżetu Gminy Żabia Wola wykazały zarówno pozytywne jak i negatywne aspekty finansów gminy. Wśród zjawisk pozytywnych można wyróżnić :

- wysoki nominalny (+84,8%) i realny (+57,4%) wzrost wartości dochodów ogółem. Z punktu widzenia zarządzania gminą ważną jest zanotowana stała tendencja wzrostu dochodów. Wzrastający zasób środków budżetowych daje możliwość lepszego wypełniania zadań i funkcji samorządu terytorialnego jako gospodarza terenu.;
- dynamiczny - nominalny i realny wzrost wartości dochodów z udziałów w podatkach budżetu państwa (+131,4%). Jest to bardzo korzystna tendencja, świadcząca o wzroście potencjału społeczno-gospodarczego gminy, a przede wszystkim wzroście zamożności społeczeństwa;
- tempo wzrostu lokalnych dochodów własnych oraz podatków wspólnych z budżetem państwa było wyższe od przyrostu dochodów ogółem. Wykazana tendencja sprzyja kształtowaniu stabilnych podstaw prognozowania budżetu. Im więcej środków budżetowych podlega lokalnemu władztwu decyzyjnemu, tym większa jest przewidywalność wpływów, a tym samym trafność prognoz finansowych;
- w budżecie gminy zanotowano także bardzo duży przyrost wpływów uzyskiwanych z tytułu dotacji budżetu państwa (+477,9%). Dynamika przyrostu była znacznie wyższa od notowanej w innych gminach. Świadczy to skuteczności władz gminy w pozyskiwaniu bezzwrotnych źródeł finansowania zadań gminnych;

Wśród zagrożeń wynikających z przeprowadzonych analiz dochodów można wymienić :

- stosunkowo niewysokim w stosunku do tempa wzrostu wydatków oświatowych przyrost wpływów z subwencji ogólnej (realnie ok. 17% w całym analizowanym okresie). W całym badanym okresie można tu mówić o dużej stabilności, z notowanym spadkiem udziału (-7,0 pkt proc.) w dochodach ogółem. Podstawową częścią składową subwencji jest subwencja oświatowa. W polityce finansowej gminy należy zadbać o właściwe proporcje pomiędzy wydatkami bieżącymi i inwestycyjnymi - zwrócić uwagę na wzajemne kształtowanie się relacji dochodów i wydatków oświatowych;
- negatywnym zjawiskiem jest także zmniejszający się udział cyklicznie otrzymywanych lokalnych dochodów własnych w dochodach ogółem (w 2007r. łącznie do ok. 11,9% dochodów ogółem);
- pewna nieregularność procentowej struktury dochodów w czasie;
- przeprowadzone analizy wykazały częściowy brak związku pomiędzy tempem zmian dochodów własnych i udziałów w podatkach budżetu państwa. Sytuacja ta wskazuje, że w gminie można podjąć działania mające na celu urealnienie wpływów z podatków i opłat lokalnych. W najbliższych latach powinien nastąpić przyspieszony przyrost lokalnych dochodów własnych.

Wnioski

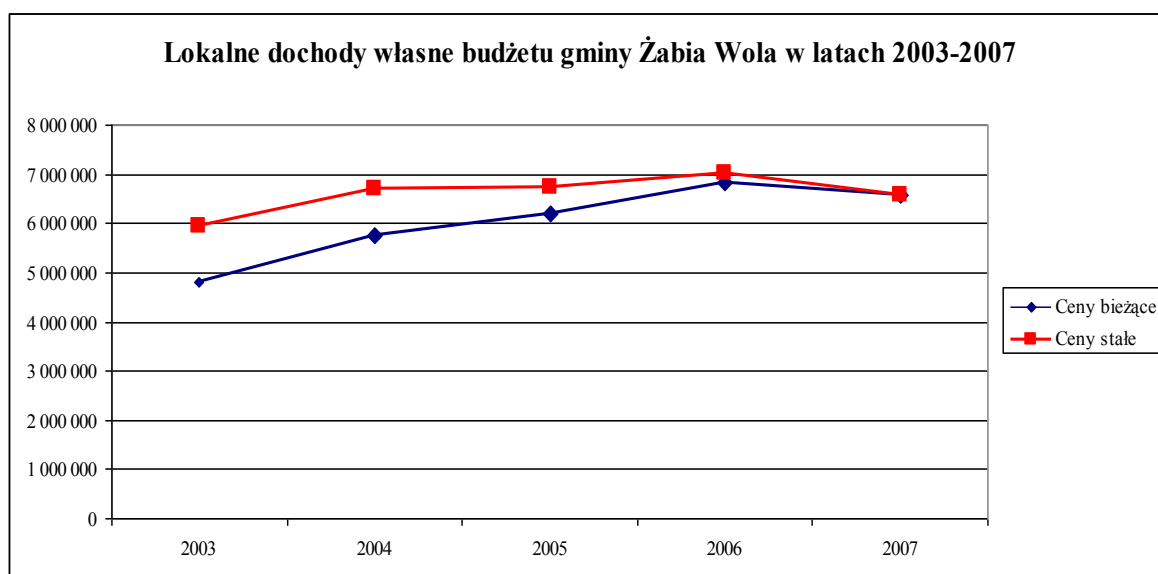
1. Z punktu widzenia gospodarowania budżetem i możliwości jego długookresowego prognozowania zanotowane w analizowanym okresie zmiany są korzystne dla Gminy Żabia Wola. Wynika to głównie ze stałego wzrostu dochodów budżetu.

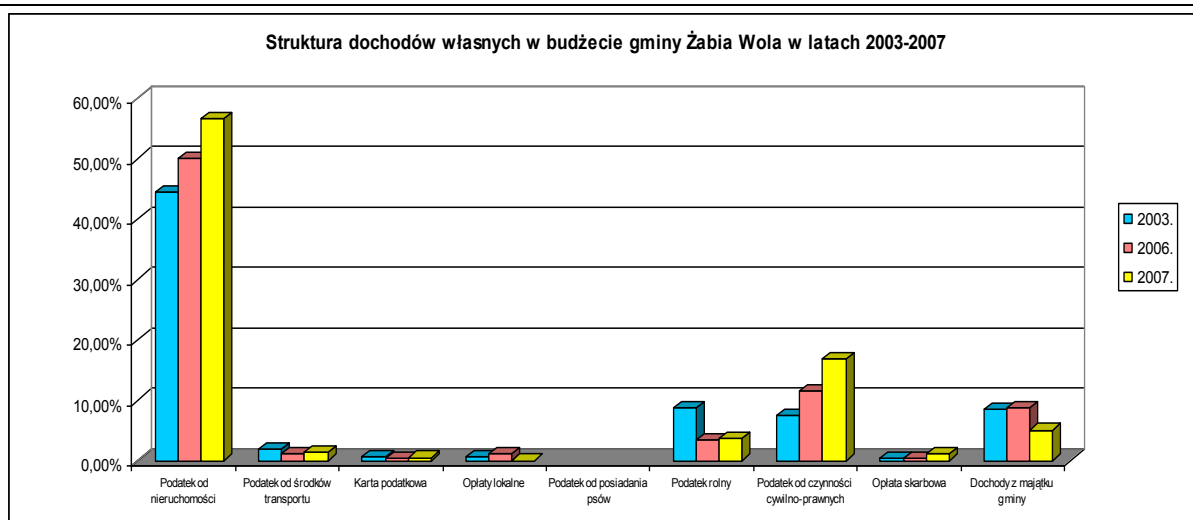
2. Korzystne zmiany zanotowano strukturze dochodów. Wzrastający udział dochodów własnych, a szczególnie wpływów z podatków PIT i CIT sprzyja tworzeniu trafnych prognoz i strategii rozwojowych. Jest też wskaźnikiem pozytywnie ocenianym przez podmioty zewnętrzne, w tym w instytucje kapitałowe i finansowe w sytuacji wejścia na rynek kapitałowy. Należy jednak wskazać iż dynamika zmian była wyższa niż w wielu podobnych jednostkach samorządu terytorialnego;
3. Analiza danych historycznych budżetu Gminy Żabia Wola wykazuje, iż w kolejnych latach (2003-2007) miało miejsce zróżnicowanie wielkości i wzajemnych proporcji poszczególnych źródeł dochodów;
4. Działania bieżące i strategiczne władz gminy powinny zmierzać do wzrostu dochodów budżetu. Polityka ta powinna być stosowana konsekwentnie w ciągu najbliższych kilku lat w celu równoważenia budżetu, zwłaszcza w sytuacji realizacji zwiększonego w stosunku do własnego potencjału zakresu zadań inwestycyjnych, poprawy płynności finansowej oraz kształtowania rozwoju lokalnego.

Lokalne dochody własne budżetu³

W latach 2003-2007 wielkość lokalnych dochodów własnych wzrosła w wartościach nominalnych z 4.799,8 tys. zł w 2003r. do 6.588,1 tys. zł w 2007r. Oznacza to ich realny wzrost z 5.635,0 tys. zł w 2003r. do 6.588,1 tys. zł w 2007r. tj. o 38,5%. Wykazana dynamika wzrostu była o ok. 41 punktów procentowych niższa od tempa wzrostu dochodów ogółem i ok. 126 punktów proc. niższa niż podatków wspólnych z budżetem państwa.

³ Liczone bez udziału w podatkach wspólnych z budżetem państwa

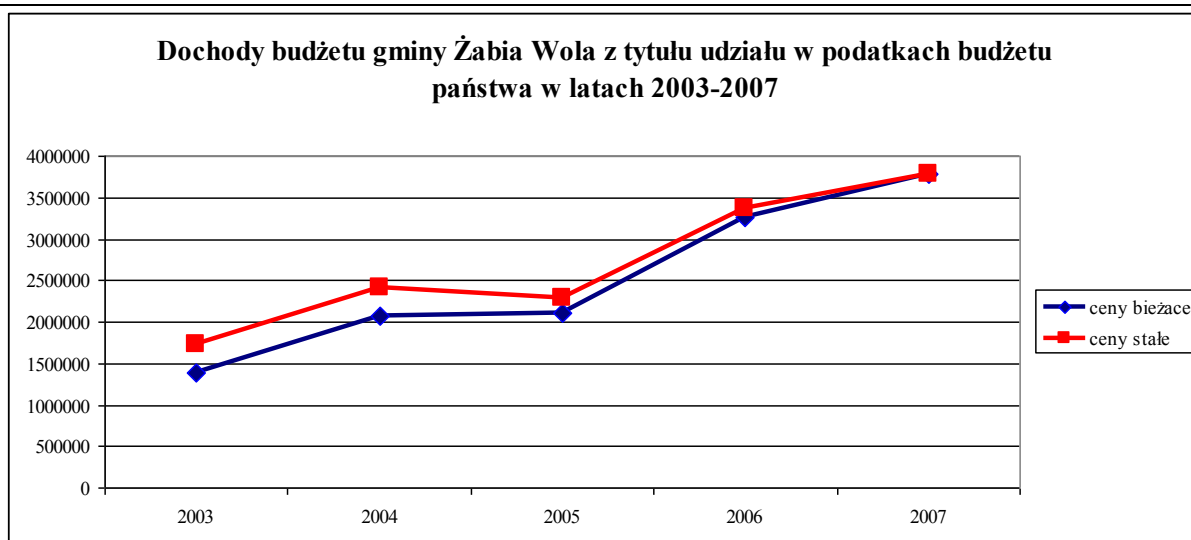

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

W strukturze dochodów własnych dominowały wpływy z podatków i opłat lokalnych. Podobnie jak w innych gminach głównym źródłem wpływów podatkowych był w kolejnych latach podatek od nieruchomości, w 2007r. stanowiący w stosunku do ogółu dochodów własnych 56,6%. W całym analizowanym okresie udział tej grupy wpływów był stosunkowo stabilny. Istotnym źródłem dochodów własnych był podatek od czynności cywilnoprawnych, a następnie podatek rolny, od środków transportu oraz wpływy z opłaty skarbowej. W kolejnych latach notowano także znaczące wpływy z majątku komunalnego, jednak ich udział ma tendencje malejącą, a w kolejnych latach nie przewiduje by wartość rosła.

Udziały w podatkach budżetu państwa

Dochody Gminy Żabia Wola uzyskiwane z tytułu udziału w podatkach budżetu państwa wzrosły nominalnie z 1.394,9 tys. zł w 2003r. do 3.789,3 tys. zł. zaplanowanych w budżecie 2007r. W wartościach realnych ich wartość zwiększyła się odpowiednio z 1.637,6 tys. zł do 3.789,3 tys. zł. Tempo wzrostu tej grupy dochodów było o ok. 74 pkt proc. wyższe od tempa wzrostu dochodów ogółem. W części jest to wynik zmiany ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (począwszy od 2004r.), jednak tendencja ta jest w głównej mierze wynikiem wzrostu bazy ekonomicznej gminy oraz wzrostu zamożności mieszkańców. Uwagę zwłaszcza bardzo wysoka dynamika zanotowanych zmian, znacznie wyższa od wartości średnich.

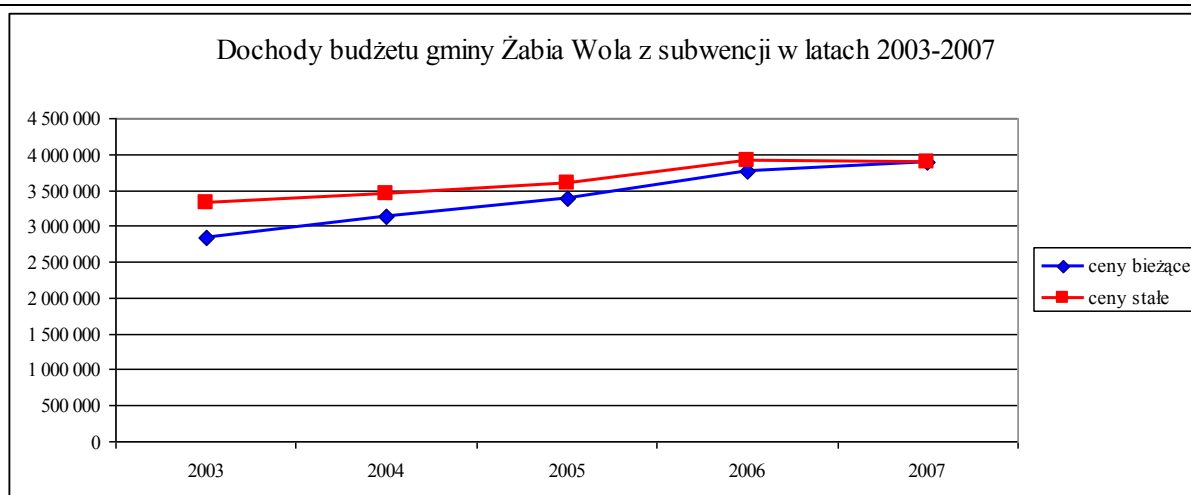
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

W strukturze tej grupy dochodów w badanym okresie dominowały wpływy z podatku od osób fizycznych. Ich udział w latach 2003-2007 był nieco wyższy od średnich krajowych i wahał się w przedziale 92%-98%. Uzupełnieniem były środki pochodzące z podatku CIT.

Subwencje i dotacje

Dochody budżetu Gminy Żabia Wola z tytułu subwencji zwiększyły się w latach 2003-2007 w wartościach nominalnych z 2.838,9 tys. zł do 3.899,8 tys. zł. W wartościach realnych odpowiednio z 3.332,8 tys. zł do 3.899,8 tys. zł, tj. o 17,1%. To źródło dochodów cechowała zdecydowanie najniższa dynamika zmian. Podstawową część subwencji stanowiła subwencja oświatowa. Należy podkreślić, że jej wysokość nie odpowiadała faktycznym kosztom bieżącego funkcjonowania szkół. W każdym roku konieczne są wysokie dopłaty z budżetu lokalnego. Z tego punktu widzenia władze lokalne powinny monitorować koszty funkcjonowania placówek oświaty i wychowania, w powiązaniu z wysokością kierowanej do gminy subwencji oświatowej.

Dochody budżetu Gminy Żabia Wola uzyskiwane z tytułu dotacji zwiększyły się z 666,4 tys. zł w 2003r. do 4.521,2 tys. zł. w 2007r., a w wartościach realnych odpowiednio z 782,4 tys. zł. do 4.521,2 tys. zł., tj. o 477,9%. Wykazana dynamika zmian znacznie przewyższała wartości średnie. W części sytuacja ta wynika z ustawowych zmian finansowania zadań z zakresu opieki społecznej. Należy tu jednak także podkreślić bardzo wysoką skuteczność władz gminy w pozyskiwaniu tej grupy transferów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

W strukturze dotacji dominowały dotacje celowe, głównie na zadania z zakresu administracji rządowej i zleconej, w większości finansowanie zadań z zakresu opieki społecznej.

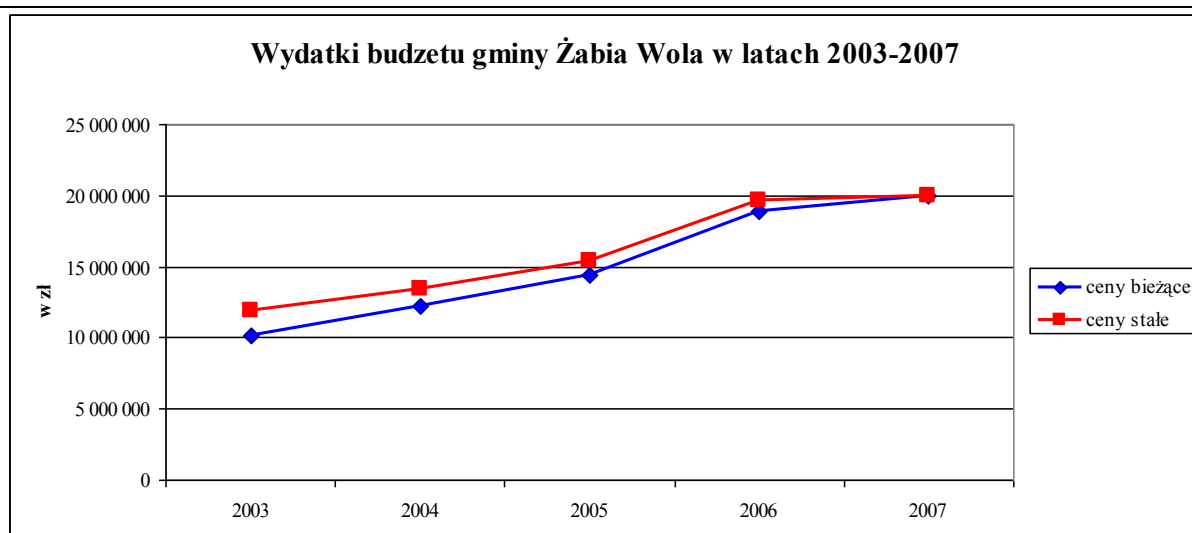
1.2. Wydatki budżetowe

Wydatki budżetu Gminy Żabia Wola wzrosły w badanym okresie z 10.161,8 tys. zł w 2003r. do 19.599,6 tys. zł w 2006r. W 2007r. zaplanowano je w kwocie 20.009,6 tys. zł. W stosunku do 2003r. w wartościach realnych nastąpił przyrost ich wartości o 67,7% z 11.929,9 tys. zł w 2003 r. do 20.009,6 tys. zł. w 2007r. Tempo wzrostu wydatków było o ok. 10 pkt. proc. wyższe od tempa wzrostu dochodów. Najwyższe realne wartości cechują lata 2006 - 2007. Szczegółowe zestawienie przedstawiono poniższym zestawieniu.

Wydatki budżetu Gminy Żabia Wola w latach 2003-2007 w tys. zł

Wyszczególnienie	2003		2004		2005		2006		2007	Dynamika zmian 2007/2003 2003=100 ceny stałe
	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące i stałe	
wydatki ogółem	10 161,78	11 929,93	12 187,71	13 418,66	14 366,18	15 239,64	18 845,81	19 599,64	20 009,60	167,73
wydatki bieżące	7 633,39	8 961,60	8 678,26	9 554,76	9 894,40	10 495,98	12 407,80	12 904,11	14 478,60	161,56
wydatki inwestycyjne	2 528,39	2 968,33	3 509,45	3 863,90	4 471,78	4 743,66	6 438,01	6 695,53	5 531,00	186,33

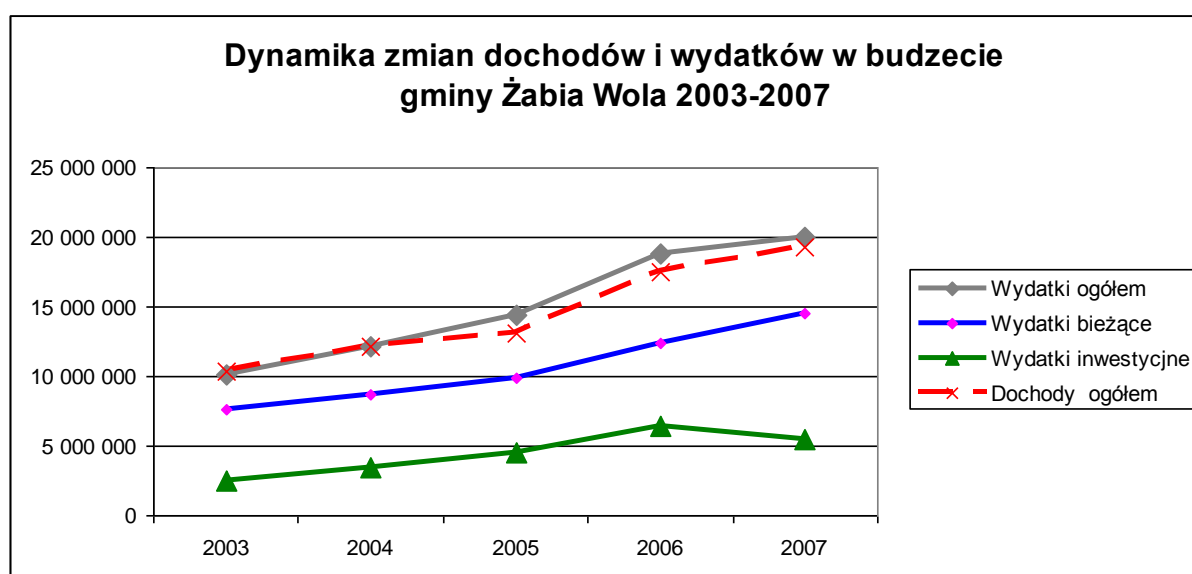
Źródło: obliczenia autora na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

Analiza dynamiki zmian wydatków wykazuje zróżnicowane wartości notowane w kolejnych latach. W wartościach nominalnych począwszy od 2003 r. ma miejsce stały wzrost wydatków ogółem. Ich najwyższą wartość zanotowano właśnie w 2006r. oraz w planie 2007r.

Analiza budżetu wykazała w badanym okresie zjawisko niewielkiego rozwarcia nożyc pomiędzy tempem wzrostu dochodów i wydatków budżetowych (o ok. 10 pkt. proc. na niekorzyść dochodów). W ostatnich trzech latach skutkuje to zjawiskiem deficytu budżetowego, którego obecny poziom nie stanowi zagrożenia dla płynności finansowej gminy. Nakazuje jednakże corocznie monitorować wynik finansowy budżetu, z zaleceniem przeciwdziałania generowaniu zbyt dużych różnic pomiędzy planowanym poziomem dochodów i wydatków.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

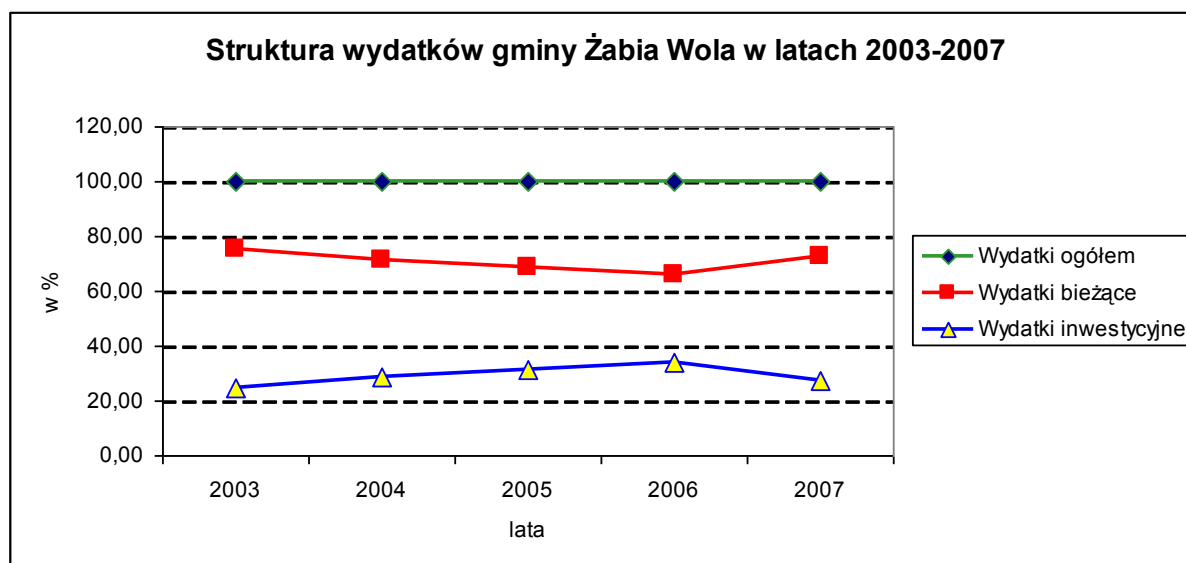

Wzajemne relacje wydatków bieżących i inwestycyjnych w budżetach Gminy Żabia Wola w latach 2003-2007 przedstawiono w tabeli poniżej.

Struktura % dochodów budżetu Gminy Żabia Wola w latach 2003-2007

Wyszczególnienie	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.	2007r.
Wydatki ogółem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Wydatki bieżące	75,12	71,21	68,87	65,84	72,36
Wydatki inwestycyjne	24,88	28,79	31,13	34,16	27,64

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

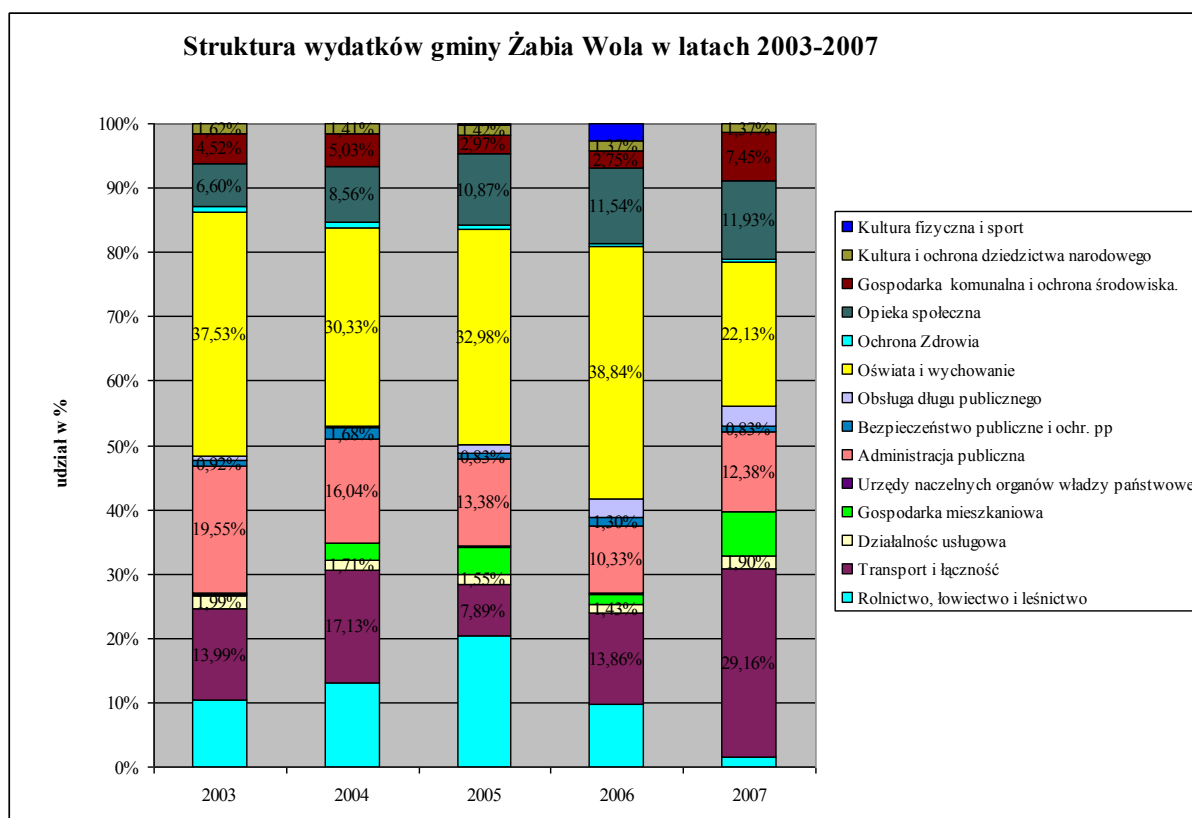
W analizowanym okresie miały miejsce nieznaczne wahania wzajemnych proporcji wydatków bieżących i inwestycyjnych. Najwyższy udział inwestycji w budżecie notowano w latach: 2006 (34,2%) oraz 2005 (31,3%), a niższy w 2003r. (24,9%) oraz 2007r. (27,6%). Z punktu widzenia kształtowania długookresowej polityki rozwoju lokalnego ważnym jest monitorowanie wzajemnych relacji wydatków bieżących i majątkowych, w tym zwłaszcza inwestycyjnych. W 2007r. analiza przebiegu krzywych udziału wydatków bieżących i inwestycyjnych w wydatkach ogółem wykazuje niezbyt korzystne proporcje podziału środków budżetowych. Z punktu widzenia rozwoju Gminy Żabia Wola zjawiskiem niekorzystnym jest zanotowane w 2007r. rozwieranie nożyc pomiędzy wzrostem wydatków bieżących i inwestycyjnych na niekorzyść inwestycji. Należy mieć tu na uwadze, że wzrastające koszty obsługi bieżącej początkowo hamują tempo wzrostu, a następnie powodują spadek wielkości inwestycji.

Warunkiem realizacji przyspieszonego wariantu rozwoju Gminy Żabia Wola będzie z jednej strony dążenie do wzrostu dochodów budżetu, a drugiej ustalenie proinwestycyjnych

długookresowych proporcji podziału budżetu, w szczególności planowanych wydatków bieżących i inwestycyjnych. W kolejnych latach konieczny jest stały monitoring realizacji kosztów operacyjnych prowadzący do racjonalizacji wydatków bieżących, z równoległym dążeniem do wzrostu dochodów budżetowych. W wyniku tak przeprowadzonych działań będzie można zaproponować rozszerzenie frontu inwestycyjnego, przy wykorzystaniu własnych i zewnętrznych źródeł finansowania. Konsekwentna polityka finansowa powinna tu prowadzić do umocnienia sytuacji finansowej gminy. W przyszłości dla realizacji rozszerzonego zakresu inwestycji należy rozważyć pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania, w tym z funduszy Unii Europejskiej oraz/lub dochodów o charakterze zwrotnym (pożyczki, kredyty bankowe, obligacje komunalne).

Na rysunku poniżej przedstawiono zmiany struktury wydatków budżetu Gminy Żabia Wola występujące w latach 2003-2007, z wykazaniem wartości średnich dla całego analizowanego.

Źródło: rysunek własny na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

W strukturze wydatków budżetowych ogółem uwidoczniły się następujące relacje i proporcje:

- w całym badanym okresie największa część środków finansowych była kierowana na cele oświaty i wychowania (średniorocznie 32,4 % ogółu wydatków). W 2007r. wydatki w tym dziale zaplanowano w wysokości o 615,7 tys. zł wyższej niż w 2003r. Dynamika przyrostu w porównaniu z wieloma innymi jednostkami samorządu terytorialnego była

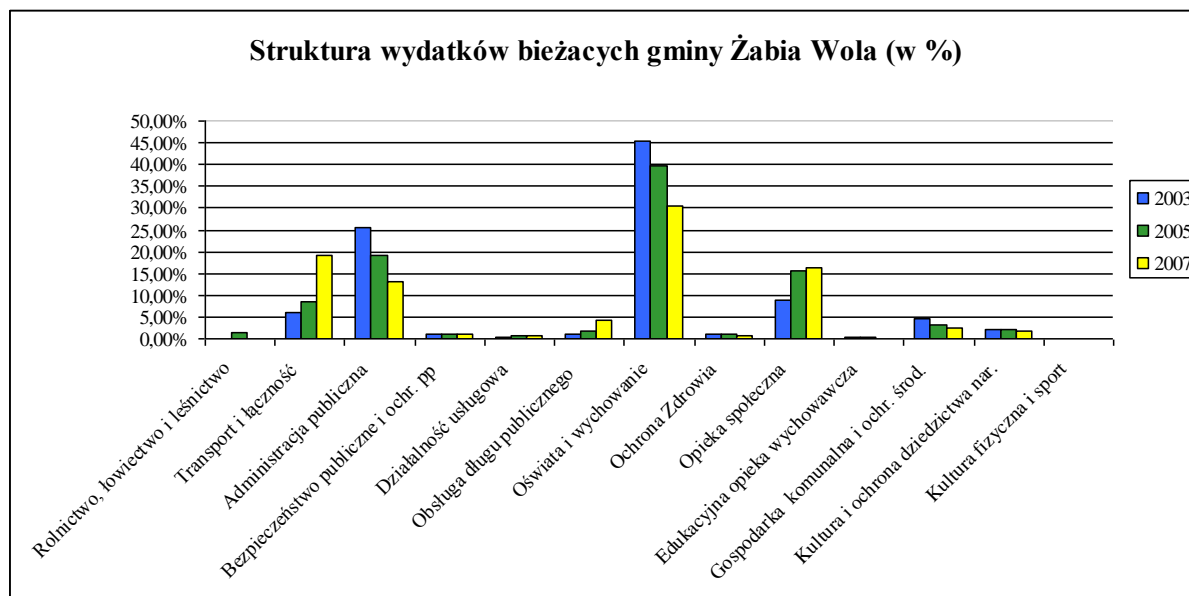
- więc niewysoka. Jak wykazano w analizie wydatków bieżących zanotowanej dynamice wzrostu, towarzyszyły odpowiednio wysokie kwotowe wartości przyrostów;
- znaczące, wyższe procentowo od średnich krajowych, środki budżetowe gmina kierowała na cele transportu (średniorocznie 16,4%). Wydatki 2007r. są o 4.414 tys. zł wyższe od dokonanych w 2003r. Ten kierunek wydatkowania środków budżetowych cechowała najwyższa dynamika zmian. Biorąc pod uwagę rozmiary potrzeb w zakresie drogownictwa w najbliższych latach należy się liczyć z dalszym wzrostem wydatków, a zanotowaną dotychczas tendencję ocenić pozytywnie;
 - w porównaniu z innymi gminami znaczący udział środków kierowano na cele Opieki społecznej (średniorocznie 9,9%). W 2007r. udział ten wyniósł 11,9%. W analizowanym okresie wzrosły one o 1.716,7 tys. zł. Należy zakładać, że w następstwie zachodzących zmian demograficznych udział tej grupy wydatków w wydatkach ogółem będzie miał w dłuższym okresie charakter rosnący;
 - udział wydatków na cele gospodarki komunalnej i ochrony środowiska wyniósł średniorocznie 4,6% wydatków budżetowych i był nieco niższy od wartości średnich. W analizowanym okresie wydatki tego działu wzrosły o 1.031,3 tys.zł. Biorąc pod uwagę znaczenie wydatków na gospodarkę komunalną dla sprawności funkcjonowania gminy wskazanym byłoby utrzymanie ich odpowiednio wysokiego poziomu w kolejnych budżetach;
 - znaczące środki wydatkowano w dziale „Rolnictwo” – stanowiły one średniorocznie 10,9% ogółu wydatków budżetowych gminy. Ewidencjonowane były tu wydatki inwestycyjne z zakresu gospodarki wodociągowo-ściekowej; Należy tu wskazać na spadek wartości dochodów w kolejnych latach – w 2007r. były one niższe od zanotowanych w 2003r. o 776,1 tys. zł;
 - administracja publiczna stanowiła średniorocznie 12,4% ogółu wydatków budżetu. W tym dziale wydatki 2007r. są o 490,8 tys. zł wyższe niż w 2003r; udział tych wydatków w 2007r. wyniósł 14,3% i był nieco wyższy od notowanych średnich wartości krajowych;
 - wydatki działu „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” stanowiły średniorocznie 1,4% ogółu wydatków gminy. Zanotowany udział był znacznie niższy od wartości średnich. W wartościach kwotowych przyrost wynosił ok. 110,2 tys. zł. Analizowany okres cechuje zrównoważony poziom wydatków,
 - na cele gospodarki mieszkaniowej przeznaczono 2,1% (w 2007r. – 6,7%), na działalność usługową 1,7%, a na obsługę długu publicznego 1,6% ogółu wydatków budżetowych;
 - wydatki w pozostałych działach sprawozdawczości budżetowej miały znacznie niższy udział w wydatkach ogółem.

Wydatki bieżące

W latach 2003-2007 wydatki bieżące budżetu Gminy Żabia Wola zwiększyły się realnie o 61,6% (z 10.161,8 tys. zł do 20.009,6 tys. zł). Ich stopniowy przyrost notowano w całym

analizowanym okresie, przy czym tempo zmian było nieco niższe od dynamiki wzrostu wydatków inwestycyjnych. Strukturę wydatków bieżących przedstawiono na poniższym rysunku. Ich najwyższy poziom przewidziano w budżecie 2007r. W tym samym roku zwraca uwagę dość wysoka dynamika przyrostu wydatków bieżących w stosunku do 2006r.

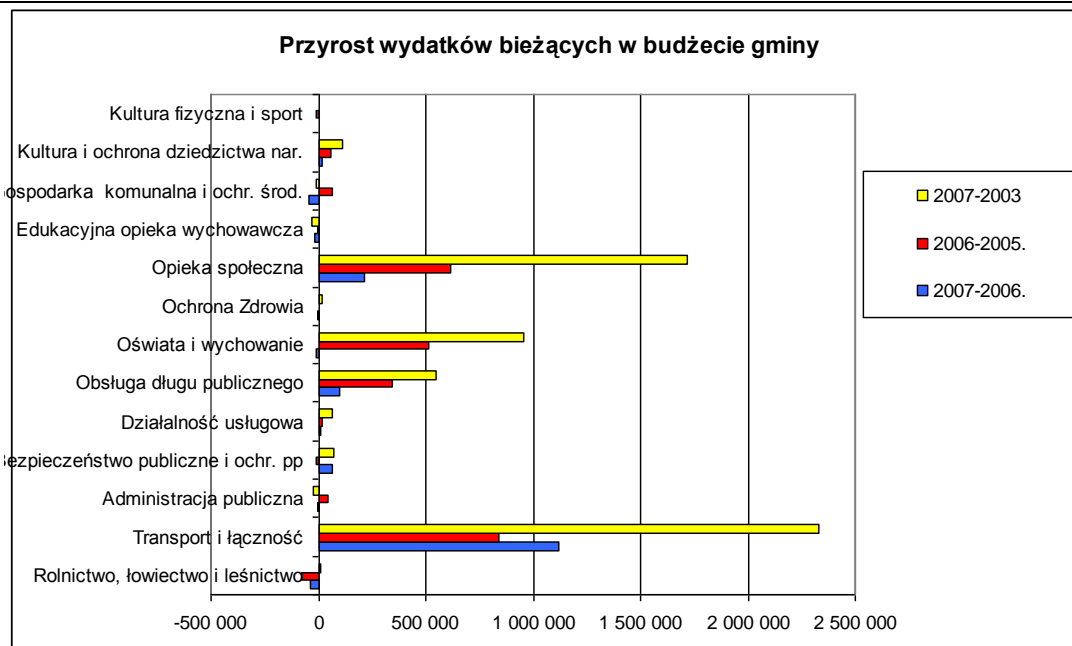
Źródło: rysunek własny na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

Analiza zmian wydatków bieżących w latach 2003-2007 wykazuje ich znaczny kwotowy przyrost, najwyższy w następujących działach :

- transport i łączność - +2,330 mln zł,
- opieka społeczna - +1,716 mln zł
- oświata i wychowanie - +0,958 mln zł ,
- obsługa długu publicznego - +0,545 mln zł,
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - +0,110 mln zł.

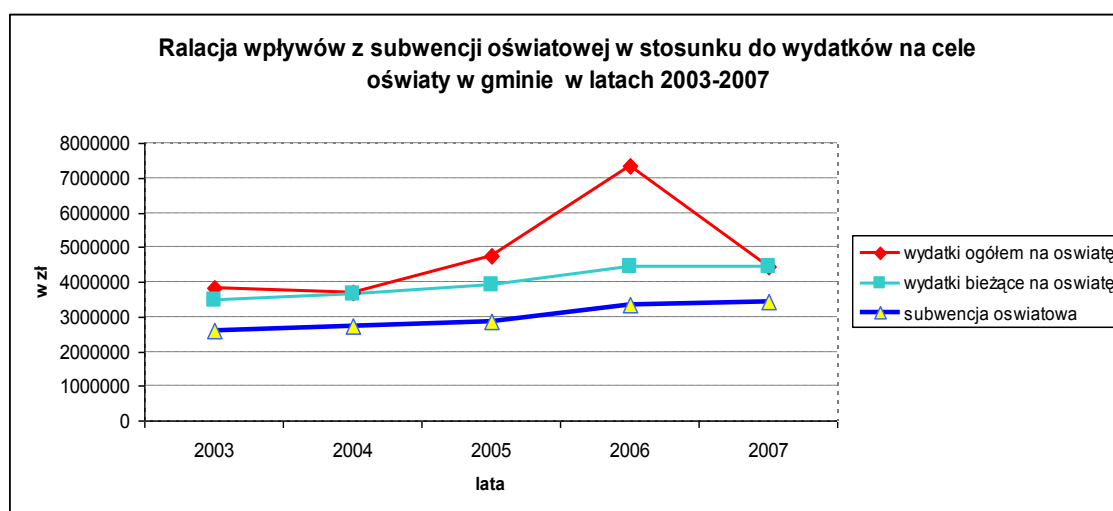
W dwóch działach wydatki zanotowane w 2007r. były niższe od tych które wystąpiły w 2003r.:

- gospodarka komunalna i ochrona środ. - -0,013 mln zł,
- administracja publiczna - -0,023 mln zł,

Źródło: rysunek własny na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż w niektórych działach przyrost wydatków bieżących znacznie przewyższał poziom inflacji, a także dynamikę przyrostu dochodów gminy. Zanotowano wysoką dynamikę zmian, a jeszcze bardziej ich kwotowy wymiar, szczególnie widoczny w sferze społecznej (oświata, opieka społeczna). W największym zakresie finansowym wydatki bieżące były realizowane w dziale „Oświata i wychowanie”. Należy podkreślić, że działo się to dużym wysiłkiem finansowym budżetu Gminy.

Źródło: rysunek własny na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

Źródło: rysunek własny na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

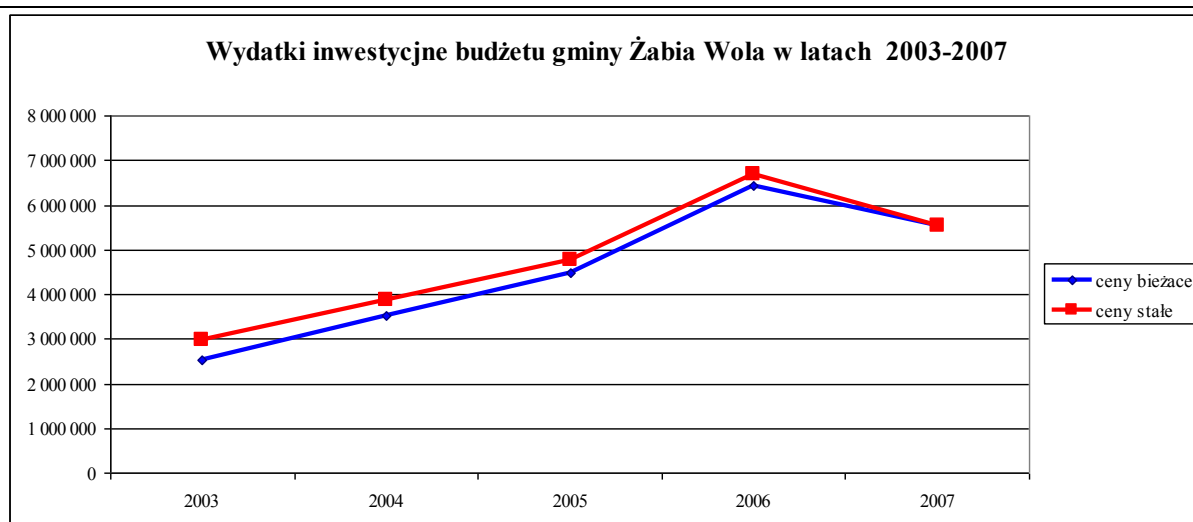
Wydatki inwestycyjne

W latach 2003-2007 wydatki inwestycyjne Gminy Żabia Wola wzrosły w wartościach realnych z 2.528,4 tys. zł w 2003r. do 6.695,5 tys. zł w 2006r. W 2007r. zaplanowano je na znacznie niższym poziomie 5.531,0 tys. zł, co oznacza to wzrost ich wartości o ok. 86%. Tempo wzrostu wydatków inwestycyjnych znacznie przewyższało przyrost dochodów i wydatków ogółem. Z punktu widzenia rozwoju lokalnego analizując trend w całym okresie - jest to zjawisko pozytywne. Szczegółowe dane obrazujące wielkość wydatków inwestycyjnych w kolejnych latach zestawiono w poniższej tabeli, zilustrowanej rysunkiem.

Wydatki inwestycyjne w budżecie Gminy Żabia Wola w latach 2003-2007 (w tys. zł)

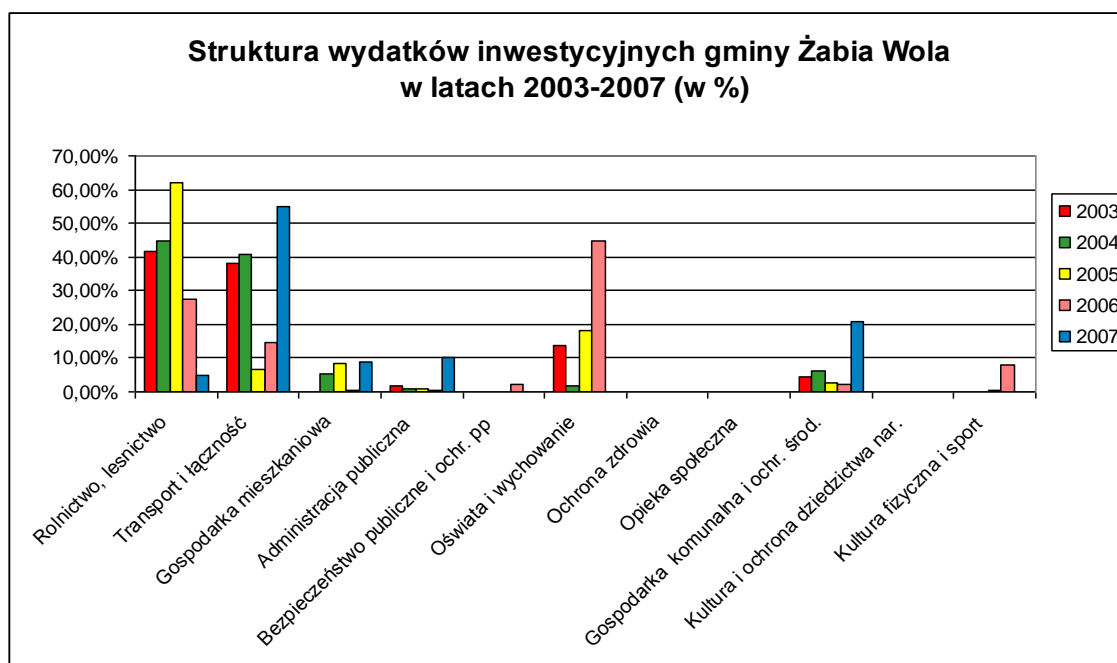
Wyszczególnienie	2 0 0 3		2 0 0 4		2 0 0 5		2 0 0 6		2 0 0 7	Dynamika zmian 2007/2003 2003=100 ceny stałe
	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące i stałe	
wydatki inwestycyjne	2 528,39	2 968,33	3 509,45	3 863,90	4 471,78	4 743,66	6 438,01	6 695,53	5 531,00	186,33

Źródło: na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

Źródło: rysunek własny na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

Wydatki inwestycyjne Gminy cechuje stała tendencja wzrostowa w latach 2003-2006. Pewien spadek ich wartości cechuje rok 2007. Tendencja stałego wzrostu jest tu o tyle ważna iż zwiększanie własnego potencjału inwestycyjnego podwyższa udział własny gminy we współfinansowaniu inwestycji środkami Unii Europejskiej. Wzrost potencjału finansowego daje możliwość mnożnikowego pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Strukturę wydatków inwestycyjnych gminy w latach 2003-2007 przedstawiono na rysunku poniżej:

Źródło: rysunek własny na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

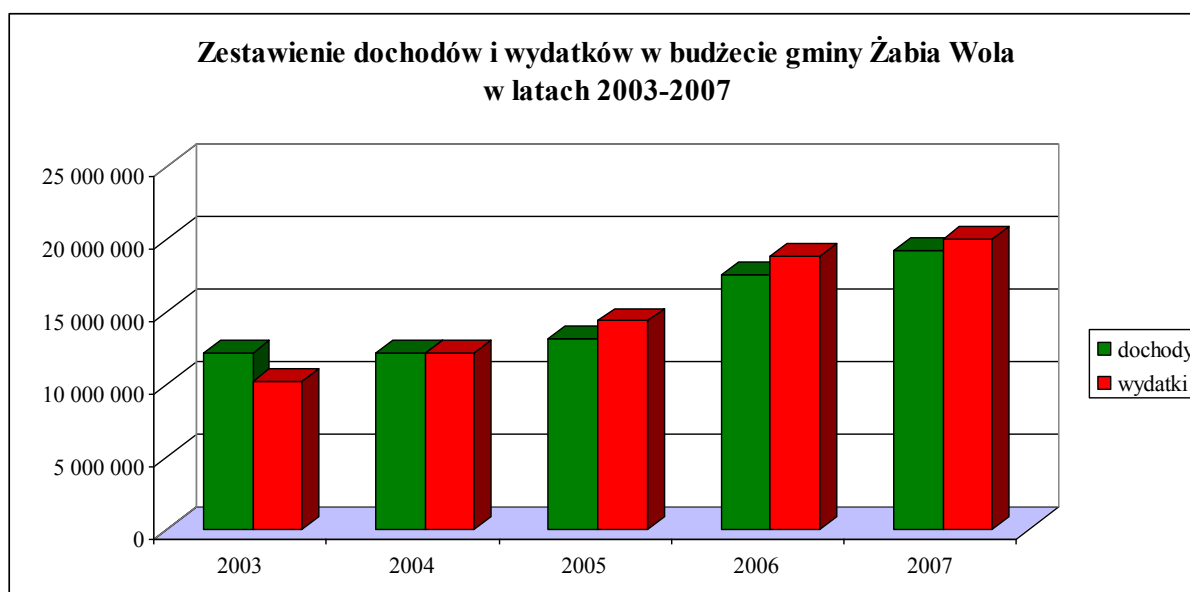
W strukturze wydatków inwestycyjnych budżetu Gminy Żabia Wola dominowały wydatki w dziale „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” oraz „Transport i łączność”. W

porównaniu z innymi gminami należy zwrócić uwagę na szeroki zakres branżowy realizowanych inwestycji – wydatki notowano w większości działów sprawozdawczości budżetowej, z dominacją dwóch- trzech z nich, a także zmienność kwotową wydatków w czasie.

1.3. Wynik finansowy

Na rysunku poniżej przedstawiono wielkość wydatków budżetowych na tle dochodów gminy w latach 2003-2007. W gospodarce finansowej 2003 roku dochody przewyższały wydatki, rok 2004 cechuje równowaga, a w okresie 2005-2006 oraz planie 2007r. notowany jest nieco wyższy poziom wydatków budżetowych w stosunku do osiągniętych dochodów. W żadnym roku występujący poziom deficytu budżetowego nie stanowił zagrożenia utraty płynności finansowej Gminy Żabia Wola. Pojawienie się deficytu budżetowego, będącego wynikiem rozszerzonego zakresu finansowania inwestycji nie jest zjawiskiem negatywnym. Należy jednak kontrolować jego poziom, tak z punktu widzenia wymogów prawa, jak i uwarunkowań ekonomicznych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych Gminy Żabia Wola

1.4. Zobowiązania dłużne

Władze Gminy Żabia Wola w latach 2003-2007 prowadziły aktywną politykę kredytowo-pożyczkową, zaciągając ale jednocześnie spłacając dług. Na dzień 31 grudnia 2006 roku zadłużenie Gminy było niewysokie i wyniosło 475 tys. zł., w roku 2007 przewiduje się skumulowany dług w kwocie 707,5 tys. zł. W zestawieniu poniżej przedstawiono

podstawowe dane charakteryzujące poziom zadłużenia Gminy Żabia Wola w latach 2003-2007.

Zadłużenie Gminy Żabia Wola w latach 2006-2007 w zł

Wyszczególnienie	2005	2006	2007*
Transze kredytu	1 418 000	2 539 000	507 000
Odsetki	0	27 700	95 100
Raty kapitałowe	1 418 000	3 542 000	2 834 428
Saldo zadłużenia	0	475 000	707 572

*przewidywane zadłużenie na koniec 2007r.

Źródło: na podstawie danych UG Żabia Wola

Wskaźnik zadłużenia z tytułu obsługi tych zobowiązań, liczony jako stosunek obsługi kredytów i pożyczek oraz poręczeń do dochodów wynosi w 2007r. 4,2% (w 2006r. - 2,9%) - zachowuje bezpieczne wartości w stosunku do wymogów prawnych wyznaczonych ustawą o finansach publicznych (bariera 15%), zaś skumulowany poziom zadłużenia w stosunku do wielkości dochodów budżetu – 14,7% (bariera 60%). W 2006r. wskaźnik ten kształtował się na poziomie 20,2%.

Jeśli władze stanowiące i wykonawcze Gminy Żabia Wola będą chciały realizować duże programy inwestycyjne, niezbędnym będzie racjonalne korzystanie z długu komunalnego, jako elementu montażu finansowego projektów.

2. Scenariusze finansowania wydatków inwestycyjnych do 2018 roku

SCENARIUSZ I - WŁASNY POTENCJAŁ INWESTYCYJNY GMINY ŻABIA WOLA

Wartość wydatków inwestycyjnych w tym scenariuszu przyjmuje się na poziomie wielkości bazujących na dochodach zaprezentowanych w budżecie gminy oraz wskazanym poziomie wydatków bieżących, bez sięgania po dodatkowe dochody o charakterze zwrotnym (bez nowego długu). Wariant nie uwzględnia ewentualnego pozyskania środków pomocowych Unii Europejskiej. W kolejnych latach ustala się wartości wydatków na poziomie, który pozwala na osiągnięcie skumulowanego stanu gotówki na koniec każdego roku jest dodatni. Przy tak realizowanej polityce finansowej własny potencjał inwestycyjny pozwoli począwszy od 2007. realizować wydatki inwestycyjne w wysokości: 4,997 mln zł. w 2007r., 7,177 mln zł. w 2008 r., 3,9 mln zł. w 2009 r., 4,6 mln zł. w 2010 r., 5,4 mln zł. w 2011r., 6,5 mln zł. w 2012r., 7,4 mln zł. w 2013r. oraz 8,4 mln zł. w 2014r. i 9,2 mln zł. w 2015 r., a w kolejnych latach 10,2 mln zł w 2016r., 11,2 mln zł w 2017r. oraz 12,4 mln zł w 2018r. Przy takim poziomie inwestycji Gmina w całym analizowanym okresie zachowuje

płynność finansową. Scenariusz ten obrazuje własny potencjał inwestycyjny Gminy. Skumulowany stan gotówki każdego kolejnego roku jest dodatni.

Scenariusz ten obrazuje własne możliwości finansowe Gminy Żabia Wola – przy zachowaniu obecnie występujących tendencji w zakresie dochodów budżetowych, wydatków bieżących, przy jednoczesnym dążeniu do racjonalności gospodarki budżetowej (TABELA I, WYKRES I).

SCENARIUSZ II - WŁASNY POTENCJAŁ INWESTYCYJNY GMINY ŻABIA WOLA + KREDYT

Scenariusz ten przedstawia możliwość realizacji wariantu przyspieszonego rozwoju gminy w stosunku do „Scenariusza I”, zwłaszcza w okresie najbliższych kilku lat. Warunkiem jego wykonania jest sięgnięcie po instrumenty rynku dłużnego w postaci kredytu bankowego. Wartość wydatków inwestycyjnych w okresie prognozowanym przyjmuje się na poziomie, który pozwala uzyskać dodatni skumulowany stan gotówki na koniec każdego roku.

W tym wariantcie prognozy bazując na założeniach Scenariusza I dodatkowo począwszy od 2008r. zostają zaciągnięte nowe kredyty przeznaczone na cele inwestycje. Ich wielkość wyniesie 3,0 mln zł w 2008r., 4,1 mln zł w 2009r., 4,1 mln zł w 2010 r., 8,0 mln zł w 2011r., 8,0 mln zł w 2012r., 3,2 mln zł w 2013r., 2,9 mln zł w 2014r. oraz 2,5 mln zł w 2015r. Razem nowy dług na cele finansowania inwestycji zaplanowano w wysokości 29,7 mln zł (do 2015r.) Całkowita spłata tego zadłużenia nastąpi do 2018r. W wyniku tak prowadzonej polityki nastąpi możliwość wzrostu wielkości realizowanych zadań inwestycyjnych do poziomu 7,18 mln w 2008r., a następnie po 8,0 mln zł rocznie w latach 2009-2015. Pozwoli to w latach 2008-2015 zrealizować Wieloletni Program Inwestycyjny gminy Żabia Wola w wysokości ok. 63,2 mln zł. W wyniku powstałych kosztów tego przedsięwzięcia nastąpi pewne zmniejszenie potencjału inwestycyjnego w kolejnych latach (wskutek spłaty rat i odsetek kapitałowych). Konsekwencją jest zwiększenie kosztów obsługi zadłużenia w następnych latach. W okresie 2016-2018 przy tak realizowanej polityce finansowej własny potencjał inwestycyjny gminy wyniesie od ok. 5,4 mln zł. w 2016 r., 7,3 mln w 2017r. do 9,2 mln zł w 2018r.

Począwszy od 2016 r. pojawia możliwość zaciągania nowego długu w kwotach o podobnej wartości jak w latach wcześniejszych. Realizacja tego Scenariusza zwiększa potencjał inwestycyjny gminy, wzrasta tu także możliwość absorpcji środków Unii Europejskiej. W kolejnych latach można pokusić się o zaciągnięcie kredytu w innych wartościach, jednak zawsze w wysokości pozwalającej zachować płynność finansową w całym okresie. Przedstawiony scenariusz zakłada zrównoważenie budżetu, a tym samym zachowanie płynności finansowej w całym analizowanym okresie. Wariant ten jest

rekomendowany do realizacji, daje bowiem możliwość realizacji wariantu szybszego rozwoju Gminy Żabia Wola (TABELA II, WYKRES II).

SCENARIUSZ III - WŁASNY POTENCJAŁ INWESTYCYJNY GMINY ŻABIA WOLA + KREDYT + REALIZACJA FUNDUSZU SPÓJNOŚCI + FUNDUSZE STRUKTURALNE UNII EUROPEJSKIEJ

Scenariusz ten przedstawia możliwość realizacji wariantu przyspieszonego w stosunku do Scenariusza I, Scenariusza II rozwoju Gminy w okresie następnego okresu budżetowego Unii Europejskiej. Warunkiem jego wykonania jest:

- pełne wykorzystanie własnego potencjału finansowego,
- sięgnięcie po instrumenty rynku dłużnego w postaci kredytu bankowego, zgodnie z założeniami Scenariusza II,
- uzyskanie dofinansowania z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych.

Zakłada się uzyskanie dofinansowania do 50% zadań inwestycyjnych na poziomie 65% (środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej). Scenariusz ten daje możliwość realizacji WPI z przedstawionym w poniższym zestawieniu schematem montażu finansowego:

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Razem inwestycje	16 547 116	17 633 945	11 820 127	7 155 000	7 287 500	7 950 000	7 950 000	7 950 000
środki własne + dług	8 273 558	3 900 000	4 600 000	5 400 000	5 500 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Fundusz Spójności	8 273 558	12 466 445	5 725 127	0	0	0	0	0
Pozostałe Fundusze UE								
% projektów	0	0	1 267 500	1 495 000	1 755 000	1 787 500	1 950 000	1 950 000
% dofinansowania	0	0	50%	50%	50%	50%	50%	50%

Źródło: obliczenia własne

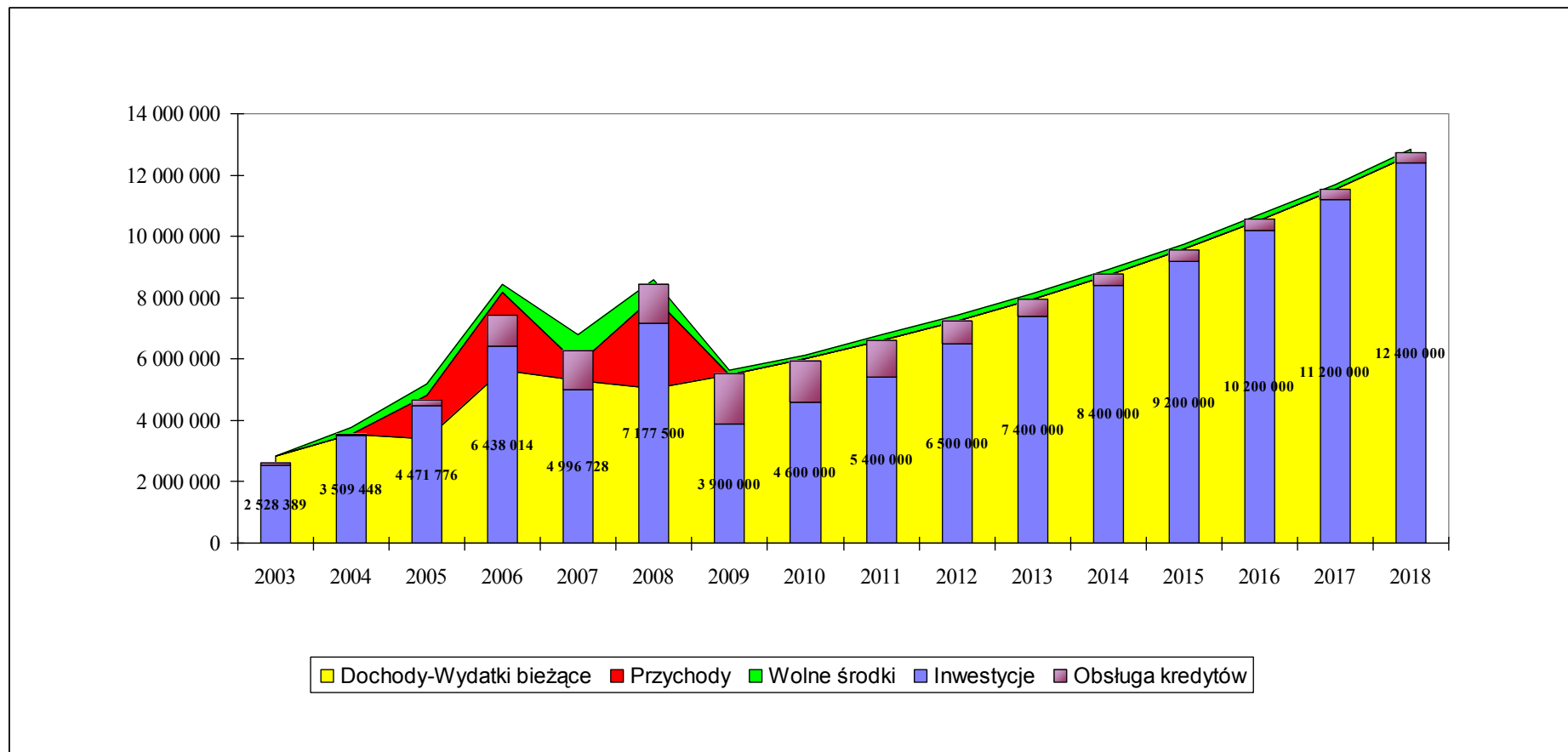
Przy takim poziomie inwestycji Gmina Żabia Wola, w całym analizowanym okresie, zachowuje płynność finansową. Skumulowany stan gotówki każdego kolejnego roku jest dodatni.

TABELA I: SCENARIUSZ I - WŁASNY POTENCJAŁ INWESTYCYJNY GMINY ŻABIA WOLA

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
DOCHODY OGÓŁEM	20 297 821	19 334 136	20 442 176	21 904 621	23 487 058	25 241 071	27 135 360	29 163 187	31 343 568	33 688 037	36 209 000	38 919 809
Dochody własne	11 221 496	13 246 948	14 002 420	15 024 294	16 133 128	17 364 227	18 696 789	20 126 329	21 665 999	23 324 324	25 110 489	27 034 395
1. Podstawowe dochody podatkowe	10 021 438	10 864 620	11 788 979	12 647 482	13 578 621	14 612 127	15 730 403	16 929 652	18 220 932	19 611 338	21 108 515	22 720 698
2. Wpływy z majątku i sprzedaży	192 600	431 000	137 019	144 763	153 001	162 077	171 747	181 962	192 840	204 424	216 760	229 897
3. Dochody z działalności finansowej	30 000	30 000	31 595	33 600	35 732	38 073	40 567	43 205	46 014	49 005	52 192	55 585
4. Pozostałe podatki i opłaty	35 000	35 000	36 015	37 384	38 729	40 162	41 608	43 064	44 572	46 132	47 746	49 418
5. Pozostałe dochody własne	942 458	1 886 328	2 008 812	2 161 066	2 327 045	2 511 788	2 712 463	2 928 446	3 161 642	3 413 425	3 685 276	3 978 797
Subwencje i dotacje	9 076 325	6 087 188	6 439 755	6 880 327	7 353 930	7 876 845	8 438 571	9 036 858	9 677 569	10 363 713	11 098 511	11 885 414
Subwencje ogółem	3 899 769	4 052 258	4 287 361	4 581 119	4 896 963	5 245 730	5 620 439	6 019 591	6 447 090	6 904 950	7 395 326	7 920 527
Dotacje ogółem	4 747 676	2 034 930	2 152 394	2 299 208	2 456 967	2 631 115	2 818 132	3 017 267	3 230 479	3 458 763	3 703 185	3 964 887
Dotacje UE i inne niepodlegające zwrotowi	428 880	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WYDATKI BIEŻĄCE:	14 990 199	14 296 430	14 947 538	15 891 741	16 896 053	17 999 043	19 174 623	20 417 770	21 742 217	23 153 320	24 656 796	26 258 736
WYDATKI NA OBSŁUGĘ ZADŁUŻENIA	570 000	552 000	619 900	484 500	419 300	187 000	111 100	90 000	72 000	54 000	36 000	18 000
SRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE BRUTTO	4 737 622	4 485 706	4 874 738	5 528 380	6 171 705	7 055 028	7 849 636	8 655 416	9 529 352	10 480 716	11 516 205	12 643 073
FINANSOWANIE MBBR												
Przychody z zaciągania długu	507 000	3 000 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przychody z prywatyzacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Splata zadłużenia	707 572	707 571	1 005 571	844 571	784 571	563 573	428 574	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE NETTO	4 537 050	6 778 135	3 869 167	4 683 809	5 387 134	6 491 455	7 421 062	8 355 416	9 229 352	10 180 716	11 216 205	12 343 073
INWESTYCJE I INNE WYDATKI MAJĄTKOWE	4 996 728	7 177 500	3 900 000	4 600 000	5 400 000	6 500 000	7 400 000	8 400 000	9 200 000	10 200 000	11 200 000	12 400 000
Roczne przepływy gotówki netto	-459 678	-399 365	-30 833	83 809	-12 866	-8 545	21 062	-44 584	29 352	-19 284	16 205	-56 927
Wolne środki na koniec roku	532 572	133 207	102 374	186 182	173 316	164 771	185 834	141 250	170 602	151 318	167 523	110 596
2006 rok - 966.678 zł												

WYKRES I: SCENARIUSZ I - WŁASNY POTENCJAŁ INWESTYCYJNY GMINY ŻABIA WOLA

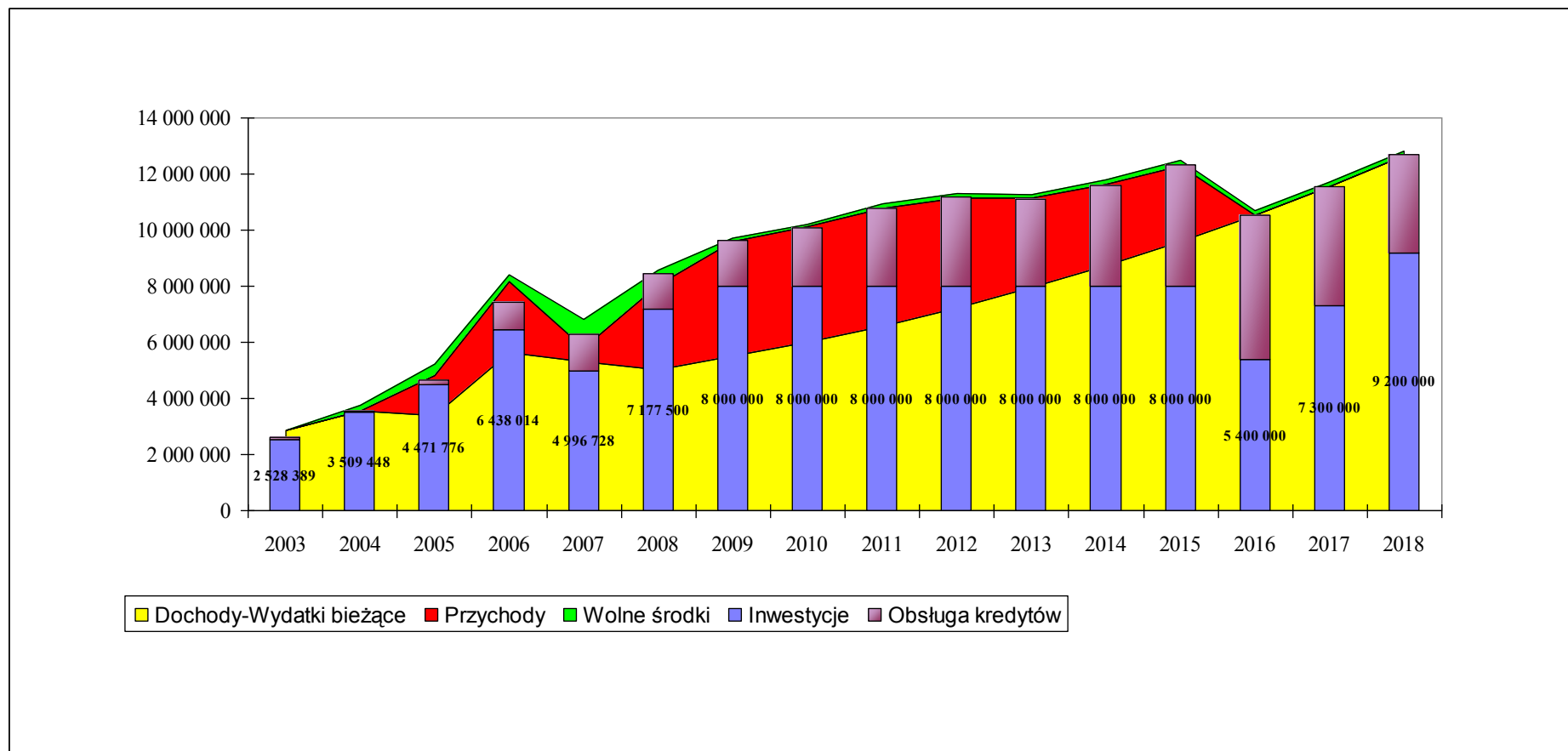

TABELA II: SCENARIUSZ II - WŁASNY POTENCJAŁ INWESTYCYJNY GMINY ŻABIA WOLA + KREDYT

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
DOCHODY OGÓŁEM	20 297 821	19 334 136	20 442 176	21 904 621	23 487 058	25 241 071	27 135 360	29 163 187	31 343 568	33 688 037	36 209 000	38 919 809
Dochody własne	11 221 496	13 246 948	14 002 420	15 024 294	16 133 128	17 364 227	18 696 789	20 126 329	21 665 999	23 324 324	25 110 489	27 034 395
1. Podstawowe dochody podatkowe	10 021 438	10 864 620	11 788 979	12 647 482	13 578 621	14 612 127	15 730 403	16 929 652	18 220 932	19 611 338	21 108 515	22 720 698
2. Wpływy z majątku i sprzedaży	192 600	431 000	137 019	144 763	153 001	162 077	171 747	181 962	192 840	204 424	216 760	229 897
3. Dochody z działalności finansowej	30 000	30 000	31 595	33 600	35 732	38 073	40 567	43 205	46 014	49 005	52 192	55 585
4. Pozostałe podatki i opłaty	35 000	35 000	36 015	37 384	38 729	40 162	41 608	43 064	44 572	46 132	47 746	49 418
5. Pozostałe dochody własne	942 458	1 886 328	2 008 812	2 161 066	2 327 045	2 511 788	2 712 463	2 928 446	3 161 642	3 413 425	3 685 276	3 978 797
Subwencje i dotacje	9 076 325	6 087 188	6 439 755	6 880 327	7 353 930	7 876 845	8 438 571	9 036 858	9 677 569	10 363 713	11 098 511	11 885 414
Subwencje ogółem	3 899 769	4 052 258	4 287 361	4 581 119	4 896 963	5 245 730	5 620 439	6 019 591	6 447 090	6 904 950	7 395 326	7 920 527
Dotacje ogółem	4 747 676	2 034 930	2 152 394	2 299 208	2 456 967	2 631 115	2 818 132	3 017 267	3 230 479	3 458 763	3 703 185	3 964 887
Dotacje UE i inne niepodlegające zwrotowi	428 880	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WYDATKI BIEŻĄCE:	14 990 199	14 296 430	14 947 538	15 891 741	16 896 053	17 999 043	19 174 623	20 417 770	21 742 217	23 153 320	24 656 796	26 258 736
WYDATKI NA OBSŁUGĘ ZADŁUŻENIA	570 000	552 000	619 900	730 500	881 300	835 000	885 100	909 000	882 000	786 000	492 000	231 000
SRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE BRUTTO	4 737 622	4 485 706	4 874 738	5 282 380	5 709 705	6 407 028	7 075 636	7 836 416	8 719 352	9 748 716	11 060 205	12 430 073
FINANSOWANIE MBBR												
Przychody z zaciągania długu	507 000	3 000 000	4 100 000	4 100 000	4 200 000	3 900 000	3 200 000	2 900 000	2 700 000	0	0	0
Przychody z prywatyzacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Splata zadłużenia	707 572	707 571	1 005 571	1 344 571	1 884 571	2 363 573	2 228 574	2 700 000	3 450 000	4 350 000	3 750 000	3 250 000
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE NETTO	4 537 050	6 778 135	7 969 167	8 037 809	8 025 134	7 943 455	8 047 062	8 036 416	7 769 352	5 498 716	7 360 205	9 230 073
INWESTYCJE I INNE WYDATKI MAJĄTKOWE	4 996 728	7 177 500	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	5 400 000	7 300 000	9 200 000
Roczne przepływy gotówki netto	-459 678	-399 365	-30 833	37 809	25 134	-56 545	47 062	36 416	-30 648	-13 284	4 205	-22 927
Wolne środki na koniec roku	532 572	133 207	102 374	140 182	165 316	108 771	155 834	192 250	161 602	148 318	152 523	129 596
2006 rok - 966 678 zł												

WYKRES II: SCENARIUSZ II - WŁASNY POTENCJAŁ INWESTYCYJNY GMINY ZABIA WOLA + KREDYT

Zakończenie

Konieczność coraz lepszego zaspokajania różnorodnych potrzeb mieszkańców GMINY ŻABIA WOLA oraz ograniczoność środków finansowych będących w dyspozycji budżetu gminy wymaga racjonalnego (optymalnego) podejmowania decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania. To wymaga, aby decyzje dotyczące dalszego rozwoju GMINY ŻABIA WOLA nie były podejmowane w cyklu rocznym, co potocznie nazywa się „działaniem od budżetu do budżetu” lub kadencyjnym, lecz aby działania bieżące i średniookresowe wynikały z ustaleń o charakterze perspektywicznym.

W tej sytuacji niezbędnym staje się prowadzenie przez Władze GMINY ŻABIA WOLA systematycznej i długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego, której podstawą jest STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ŻABIA WOLA DO 2020 ROKU. Realizacja jej ustaleń dokonywać się będzie poprzez realizację szeregu przedsięwzięć, w tym zwłaszcza inwestycyjnych. Wymaga to opracowywania WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO, będącego wyrazem długookresowej strategii inwestycyjnej Władz Gminy Żabia Wola. Umożliwia on skuteczną koordynację procesów inwestycyjnych, przyczyniając się tym samym do poprawy efektywności wydatkowania ograniczonych środków finansowych z budżetu Gminy.

W procesie opracowywania WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY ŻABIA WOLA DO 2015 ROKU brane były pod uwagę zarówno potrzeby mieszkańców, jak i możliwości finansowe budżetu Gminy. Innymi słowy, WPI nie jest zbiorem „pobożnych życzeń”, lecz w miarę realnym, tj. możliwym do wykonania (z punktu widzenia uwarunkowań zewnętrznych i zabezpieczenia niezbędnych środków finansowych) zbiorem zadań (projektów) inwestycyjnych. Prezentuje on w swej treści całościowy plan inwestycji gminnych w okresie objętym planem oraz wielkość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

Należy podkreślić, że istotnym uwarunkowaniem skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY ŻABIA WOLA DO 2015 ROKU jest systematyczne prowadzenie przez Władze - PROROZWOJOWEJ POLITYKI FINANSOWEJ, polegającej na zwiększaniu udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetu Gminy - mając oczywiście na względzie istniejące uwarunkowania zewnętrzne (szanse i zagrożenia, tkwiące w jej otoczeniu oraz wewnętrzne (silne i słabe strony Gminy). Polityka ta winna zmierzać do: maksymalizacji dochodów budżetowych, racjonalizacji wydatków bieżących, poprawy efektywności wykorzystania własnych środków finansowych przeznaczanych na inwestycje oraz maksymalnego wykorzystania środków pomocowych UE. Dzięki takim działaniom będzie można maksymalizować wielkość środków finansowych przeznaczanych na inwestycje gminne.

Załącznik Nr 1

**LISTA ZADAŃ (PROJEKTÓW)
INWESTYCYJNYCH
PLANOWANYCH DO REALIZACJI
W GMINIE ŻABIA WOLA
DO 2015 ROKU**